

PASIVAİKŠČIOJIMAS PEILIO AŠMENIMIS

Kritiškas žvilgsnis į Jurgio Jankaus naująją dramą

ANATOLIJUS KAIRYS

Jurgis Jankus, PEILIO AŠMENIMIS. Išleido Darbininkas 1967 metais. Spaudė tėvų pranciškonų spaustuovė Bruklina. Knyga 261 psl., romano formato, kainą \$4.00, gaunama ir "Drauge".

Veikalą perskaitęs, aš prisimenu garsaus prancūzų dramaturgo Jean Giraudoux tragediją "Juditą". Joje vaizduojamos vieno izraelitų miesto kovos su asirais antikiniiais laikais. Asirų vadas Holofernes apsupa miestą ir pa-ima jo vandentiekį, tokiu būdu versdamas žydus pasiduoti arba mirti troškuliui. Mieste kyla panika. Rabinai išrenka nekaltą mergaitę Juditą ir siunčia ją pas Holofernes kaip prostitutę, kad ši, parinkusi tinkamą momentą, jį nužudytų.

Kai Judita įeina į Holofernes palapinę, jis nesielgia su ja kaip su prostitute, bet užmezga dialogą. Tarp jų išsivysto kalba, dvasinis ryšys ir, svarbiausia, filosofinis pateisinimas kiekvienam savo veiksmų. Idealiu priešingybė juos suartina. Judita taip karštai išmyli savo priešą, kad nueina į jo guolį ne kaip prostitutė, bet kaip mylimoji, su kūnu ir siela. Iki pat ryto ji džiaugiasi šia trumpa meile visa savo moteriškąja esybe. Ir išlipusi iš lovos, pagal visus žydiškus papročius, ji apklėja miegantį Holofernes, kaip tai daro ištikima žmona. Tačiau, po ilgos vidinės įtampos, svyravimų ir kovos tarp asmeninės laimės ir kitų gerovės ji vis dėlto įvykdo jai pavestą darbą.

Judita nužudo Holofernes ne kaip priešą, bet kaip draugą, kaip mylimąjį, savo laimę paaukodama kitų laimei. Ji kankinasi ir sunkiai visa tai pergyvena. Jos pasielgimas nuvertina ją jos pačios dvasioje, nes, nužudydama Holofernesą, ji jaučia savyje meilės išdavimą, šia prasme ji lieka tik prostitutė. Tačiau rabinų ir miesto gyventojų akyse ji yra didvyrė, nes gerai atliko jai pavestą uždavinį. Miestas išgelbėtas. Rabinai ruošiasi skelbti Juditą šventąja.

Prie šių minčių mes dar grįšime, progresuodami pasiimto uždavinio sprendime.

Jurgis Jankus yra pažįstamas mūsų skaitančiai visuomenei daugiau kaip beletristas, romanų ir novelių meistras, puikus psichologas. PEILIO AŠMENIMIS yra jo pirmoji drama, pasirodžiusi spaustuose knygos pavidalu. Kadangi autorius yra žinomo

vardo rašytojas, tai šią dramą tenka gvildinti ne kokių nors pradedantiems taikomų žvilgsniu. Kritiškas žvilgsnis ir kruopštesnė analizė kaip tik ir rodo mūsų pagarbą J. Jankaus kūrybai.

PEILIO AŠMENIMIS, su apie 18 veikėjų, be abejo, priklauso heroinei partizanų literatūrai. Ir šiai dramai, kaip ir daugeliui panašios rūšies veikalų, yra būdingas bruožas — kova tarp "gerų ir blogųjų", neleidžiant nukrypti nė vienam nuo autoriaus nustatytos linijos.

Kad būtų skaudžiau, atsistokime ant "peilio ašmenų" ir pasėkime žingsnius tu, kuriems amžinai skirta tokiais keliais vaikščioti.

Vienoje apylinkėje veikiančiam partizanų būriui vadovauja jų vadas Daugvydas. Juos gau do stribai, vedami ruso Karpenko ir lietuvių partorgo Antano. Daugvydo žmona Laima sugaunama, uždaroama į kalėjimą, kur ji ilgai sėdi. Staiga ji paleidžiama. Atgavusi laisvę, ji "susidraugauja" su Karpenko ir Antanu, pelno jų pasitikėjimą, o Antanas net į ją išmyli (nors yra nemažai užuominų, kad ir Karpenko ją myli).

Karpenko sugalvoja planą partizanų judėjimui užgniaužti ir jam realizuoti nutaria panaudoti Laimą. Jis siunčia ją pas Daugvydą, kad ši prikalbintų savo vyrą ir jo būrį, viso apie 30 vyrų, nurodyto vietos ir pasikurtu laiku susirinkti ir pasiduoti gyviems. Bausmė būsianti visiems dovanota. Daugvydas ir Laima galėsia laisvai gyventi ir dirbti, o apylinkė bus išvalyta nuo banditų siautėjimo. Laima sutinka padėti.

Partorgas Antanas daro viską, kad šis Karpenkos planas nueitų priešinga kryptimi, būtent, kad nė vienas partizanas, taigi ir Daugvydas, nepatektų gyvas. Todėl jis veikia taip, kad namas, kuriame numatytas susitikimas, būtų laiku padegtas, ir visi jame esą partizanai žūtų nuo ugnies ir stribų kulčių. Tada Laima tektų už jo be svyravimų.

Atvykusi pas Daugvydą, Laima randa vyrą pasikeitusį. Jis yra pavargęs kovoj, kurios galo nematyti, ir ieško būdų iš jos pasitraukti. Jis nori keist taktiką: iš atviros kovos pereiti į pogrindį, tai yra, apsigyventi naujoje vietoje pakeista pavarde. Prisitaikyti, tapti lojaliu piliečiu, žinoma, viešai. Slaptai gi kovoti už tuos pačius laisvės idealus, kasdien jausti pavojų, vaikščioti "peilio ašmenimis".

Tokį žingsnį jam nelengva žengti. Jis svyruoja, graužiasi, bi-jo gyvųjų ir mirusiųjų draugų pasmerkimo. "Daryti ar nedaryti" mintis autoriaus iškelta iki liguistumo. Savo žuvusius kovos draugus jis mato dieną ir naktį, kalbasi su jais, tariasi, prašo jų užtarimo... Likiminėje valandoje ji aplanko žuvę partizanai Ažuolas, Beržas, Žaibas ir Patamasis.

Daugvydas: Bet paskutinėmis dienomis galvojimas pasikeitė. Matau jus gyvus, visus, visada;

(Nukelta į 2 psl.)

M. KATILIŪTE (1912—1937)

MOTINA (medžio raižinys)

MOTERISKOJI "DAILĖS" GRUPĖS PARODA

K. PRIESPYLIS

Praėjusį šeštadienį Čiurlonio galerijoje, Chicagoj, atidarytoji "Dailės" grupės paroda šiemet yra gana įdomi tuo, kad iš 12-kos joje dalyvaujančių dailininkų visa dešimtis yra moterys. Ir tai, pasakytume, yra gana būdingas pastarųjų metų reiškinys. Nežinau, kaip kitur, bet čia Chicagoje, linksmiau kalbant, jau beveik reta rasti lietuviškoje bendruomenėje moterį, kuri netapytų. Kaip tokį reiškinį vertinti?

Aplamai, kiekvienas platesnis domėjimasis menu, ar jis būtų giliau šaknis įleidęs vyrų į moterijoje, yra sveikintinas. Net ir tada, kai toks domėjimasis virsta kone mados dalyku, jis nėra blogas reiškinys. Nejučiomis tada ir pasyviausia mūsų bendruomenės dalis ima tuo ar kitu menu, ta ar kita kultūrine sfera domėtis, lyg ir nenorėdama atsisukti. Moterys čia, prisimenant jų salone ir tam tikrų nuotaikų formavimo rolę, kultūrinėje raidoje yra atlikusios kartais gana reikšmingą vaidmenį. Tad ir mūsų veiklių moterų kone masinio susidomėjimo menu lengvąpėdiškai nereikėtų smerkti, atvirkščiai — net užgirti.

Zita Sodeikienė ir Magdalena Stankūnienė. Iš vyrų tik du: Viktoras Petrikonis ir Algirdas Trinkūnas.

Nesiplečiant į detalesnius kiekvieno parodos dalyvio aptarimus, tenka pasakyti, kad aplamai šių metų "Dailės" grupės paroda, tur būt, ne vien dalyvių skaičiumi, bet ir išstatytų darbų skaičiumi yra mažesnė už eilės praėjusių metų. Ar ir kokybė ji yra menkesnė, būtų labai sunku nuspręsti, nes šalia gana prastų ir labai jau mėgėjiškų darbų yra vis dėlto ir išskirtinai puikių ir kūrybinai atliktų.

Nemažai šių dailininkų metinės grupės parodose jau dalyvauja eilę metų, tad jomai pasiekti ir jų kryptų keitimai ir ne visada matyti vien pažanga, bet ir atžanga. Kartais toks perėjimas iš vienos technikos į kitą vienam yra gana laimingas ir brandus, o kitam, žiūrėk, tik paklydimas.

Iš visos parodos bene tikriausiai savo kelią yra susiradusi ir užtikrintai juo žengianti yra Zita Sodeikienė. Jos akrilika ir rašalu atlikti darbai liudija ne tik dailininkės lakia fantaziją, bet ir

(Nukelta į 6 psl.)

Kertinė Parastė

NE VIEN TIK ANT PAVIENIŲ PEČIŲ

Prieš daugiau kaip trisdešimt metų, dar nepriklausomoje Lietuvoje, propaguojant periodinės spaudos skaitymą, buvo mestas šūkis: "Laukinis žmogus laikraščių neskaityto!" Šiandien toks šūkis būtų jau pasenęs. Ir gal ne dėl to, kad mes jau visu šimtu procentų skaitytume, bet daugiau dėl to, kad žemėj per tą trečdalį šimtmečio jau ir tų laukinių nebeliko. Net ir Afrikos gelmėje, net Indonezijos salų džunglėse laukinių, kurie nežinotų, kas yra laikraštis, jau būtų nelengva rasti, kada primityviausios tautos pakilo laisvam valstybiniam gyvenimui ir kada jau ir ten laikraštis tapo kasdienine būtinybe. Vargu tad ar galėtume čia girtis, kaip neretais atvejais įpratę, savo lietuviškuoju kultūringumu, jeigu apsieitume be laikraščio, pirmoj eilėj be lietuviško laikraščio. Ir būtų be galo liūdna ir skaudu, jeigu aname minėtame šūkyje tą "laukinį" turėtume šiandien pakeisti "lietuviu".

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdyba gegužės mėnesį skelbia lietuviškos spaudos mėnesių, ragindama bendruomenės narius skirti daugiau dėmesio savajai periodinei spaudai, knygai ir lietuviškai rašančių plunksnų ugdymui jaunojoje kartoje. Tai vis labai reikšmingi akcentai, verti kiekvieno dvasinių ir materialinių pastangų. Tačiau, neregėtų to mūsų rašto ir mūsų grožinės bei mokslinės liuanistinės literatūros gyvybės išlaikymo užkrauti vien tik ant pavienio bendruomenės nario pečių.

Jeigu save jau laikome kultūringa, ne primityvia bendruomene, tai amžinai turėtume įsikalti mintin, kad šiaandien spaudos srityje negalime pasitenkinti vien tik informaciniu laikraščiu, jeigu nenorime atsisukti nuo šiuolaikis riedančios pasaulio kultūrinės raidos. O nuo jos neatsilikti, vien tik laikraščio neužtenka.

Reikia, kad laisvojo pasaulio lietuvių bendruomenėje būtų pakankamos sąlygos išsilaikyti ir pirmaeilės kokybės grožinės literatūros knygai, ir žurnalui, ir liuanistinio mokslo veikalui, ir dailininkų monografijoms, ir muzikos veikalams, visa tai išleidžiant neatsitiktiniais leidiniais. O norint apsisaugoti nuo gresiančio kultūrinio nuosmūkio, nuo mūsų čionykščio kultūrinio bergždumo ir dvasinio išblėsim, šitokie leidiniai mums, visai tautai ir visai kūrybingajai jos atečiai yra gyvybiniai reikalingi. Kiekviena kultūringa, valstybinis ar bendruomeninis gyvenimu begyvenanti tauta, ne vien tik laikraštinių, leidinių egzistencija, jų sukūrimu, paruošimu ir išleidimu rūpinasi, kaip aukštesne ir būtinai kultūrine pakopa.

Tačiau pastanga tuo atveju ir nepalieka vien tikta pavienio tautos ar bendruomenės nario jėgomis. Nes šiaip ei-

linis pilietis nėra linkęs sava iniciatyva per daug rūpintis aukštesnių kultūrinių pakopų prasiveržimais bei didesne jų parama. Daugiau tie aukštesni kultūriniai klodai ir kiekviena pavienį skatina ir tempia aukštytyn. Todėl net ir labai kultūringose tautose bei valstybėse (lygiai kaip ir pačioje Amerikoje) daugeliu tokių leidinių rūpinasi įvairūs bendruomeniniai fondai, pajėgūs mectenatai, įvairios institucijos. Taigi net valstybiniu gyvenimu besidžiaugiančiose tautose, sakysim, kokių nors literatūrinių nagrinėjimų bei specialių istorinių veikalų išleidimas nepaliekamas vien atskiros piliečio pečiams bei šiaip gausiems ar ne taip gausiems skaitytojams, bet jų išleidimu rūpinasi įvairios kultūrinės organizacijos, specialūs piniginiai fondai, universitetai, nežiūrint, ar tokių knygų išleidimas nešiuostolį ar pelną, o turint prieš akis svarbiausia tai, kad šie leidiniai gyvatai tautos kultūrinei raidai yra būtini.

Tiesiog būtų tragiška, kad mes čia panašių leidinių būtinumą imtume abejoti. O kad būtų akivaizdu, jog neabejojame, reikia, kad jų paruošimą, sąlygų sudarymą jiems gimti ir išvysti pasaulio šviesą remtų visos mūsų čia turimos bendruomeninės institucijos. Ypač Lietuvių Fondas čia turėtų vaidinti pirmąją rolę, skirdamas ne vien simbolines sumas šimtams reikalingų, bet nepagailėtų apčiuopiamų sumų paremti ir atskirų leidyklų šios rūšies užmojams. Nes, kaip atrodo, dar egzistuojančios leidyklos ateityje tikrai negalės angažuotis anokiems didesnio masto leidiniams, rizikuojant kišenėje neturimais ir nesitikimais susigrąžinti tūkstančiais, nežiūrint ir to, kad vieno ar kito tokio leidinio mums būtina reikėtų.

Konkrečiai čia tik vienas pavyzdys. O panašių galima būtų suminėti ir daugiau. Šiais jubiliejiniais metais, sakysim, "I Laisvę fondas lietuviškai kultūrai ugdyti" išleiddžia monumentalų, kolektyvinį veikalą "Lietuvių literatūra svetur 1945—1967". Tai pirmą kartą tokios apimties net sentynių autorių studijinis veikalas, nagrinėjęs ketvirtadalis šimtmečio laisvojo pasaulio lietuvių grožinės literatūros pasiekimus. Suprantama, nereikia ir norėti, kad tokio pobūdžio veikalas būtų masiniai perkamas. Bet ir visą jo tiražą išpirkus, leidimo išlaidos nebūtų padengtos, kai pati knyga bus 700 psl., kai jos techniskasis apipavidalinimas negali būti prastos kokybės. O pagaliau negalima norėti taipgi, kad šitokios knygos studijų autoriai aukotų mėnesius ir metus savo įtempto darbo vien tik už platoniskąjį ačiū.

Va, čia ir kyla reikalas tokių veikalų išleidimą paremti mūsų fondų ištekliais, lengvinant leidėjų našą ir nuostolius (Nukelta į 2 psl.)

Šiame numery:

- Ne vien tik ant pavienių pečių
- Kritiškas žvilgsnis į Jurgio Jankaus naująją dramą.
- K. Almenas apie Klaipėdos krašto "landsmanus".
- Į sceną kopija jaunėji.
- Maria Elvira Lacaci eilėraščių.
- Nauja Mykolas Vaitkaus atsiminimų knyga.
- B. Cipliauskaitės išpūdziai iš Portugalijos.
- Nauji leidiniai.
- Kultūrinė kronika.
- Moterų gyvenimas.

PASIVAİKŠČIOJIMAS PEILIO AŠMENIMIS

(Atkelta iš 1 psl.)

miške, laukuose. Šiąnakt per nak-
tį nesumerkiau akių. Kalbėjau,
tariausi su jumis visais ir su kiek-
vienu atskirai. Ir dabar jūs čia
su manim vėl kartu vidury die-
nos (12 pl.).

Tai miegas atvirom akim, ha-
lucinacija, dvasių regėjimas iš
nepaprasto nuovargio ir nervų
įtempimo, gyvenant miškinio
žmogaus gyvenimu. Žuvę parti-
zanai iš tikrųjų yra "gerosios
dvasios" taip reikalingos abejo-
jančiai vado dvasiai sustiprinti.
Jų kalba yra "šventųjų kalba",
nes jie neturi nieko asmeniškio,
priekaištaujančio, kerštaujančio
už praetį. Priešingai, padrasina
ir pasidžiaugia, kad jis galės to-
liau gyventi bei vykdyti jų ide-
alus.

Dvasioms dingus, tuoj atsiran-
da žuvusios jo draugės Rasa ir
Aukšė, kurių pirmoji buvo įsimy-
lėjusi į Daugvydą, bet šis vedė
Laimą. Rasa ir Aukšė, kaip ir
anksčiau minėtieji žuvę kovos
draugai, yra baltos baltutėlės,
nelyginant angelai, saktum jos
mirė nieko brangaus žemėje ne-
palikusios. Jų kalba kilni, atlai-
di, norinti gero net savo prie-
šams. Jos trokšta laimės Daug-
vydai ir jo žmonai Laimai.

Nors jos abi pritaria Daugvy-
do sumanymui, bet tikroji jų pa-
sirodymo priežastis yra Daugvy-
do nuraminimas, nepasitikėjimo
žmona išskaidymas. Daugvydo
nepasitikėjimas žmona yra toks
gilus, kad jo šešėliuose pračina
pirmieji 40 dramų puslapių. Vi-
si, gyvieji ir mirusieji, tai svar-
to, analizuoja, ir net pati Lai-
ma kartą pastebi, kad "daug kas
mane jau tikriausia pasidavėle
laiko" (42 psl.). Rasa ir Aukšė
užtikrina Daugvydą, kad taip ne-
ra. Jo žmona ištikima ir jam ir
partizaninei idėjai. Vėliau Daug-
vydas ir pats prisipažįsta žmo-
nai:

Daugvydas: aš vis labiau bu-
vau pradėjęs abejoti, kad tu gal-
voji ne tą patį, ką sakai. Tu ne-
supyk, dabar tikiu, bet tam rei-
kėjo žodžio iš kapo. Juk visam
tam reikale ir Antanas, ir Kar-
penko, ir tu ten vis pas juos.
(46 psl.).

Daugvydo abejojimas žmona
ima veikti ir skaitytoją. Rodos
autorius sąmoningai kelia, ko ne-
ra, dramatiizuodamas padėtį, ne-
žinant kurliai pusei Laima tar-
nauja. Tačiau jos žodžiai tokie
nuoširdūs ir atviri, kad veikiau
imi kaltinti patį Daugvydą to-
kiu savo širdies kietumu.

Daugvydas:... ir staiga toji ka-
ralienė laisva, vaikšto per lau-
kus su Antanu, sėdi raštinėje
užsidariusi su Karpenko. Žinai,
skaudu prisipažinti, bet prieš po-
rą savačią, kai judu su Antanu
ėjot pašlaičiu miestelin, sekiau
iš vinkšnyno jus pro šautuvo
taikyklę.

Laima: Žinau, pirma kulka
būtų buvusi man. (47 psl.).

Pagaliau Daugvydas apsis-
prendžia Karpenko planą priim-
ti, bet jį vykdyti kitaip, negu
Karpenko planuoja. Jis sako Lai-
mai:

Daugvydas: Ne aš pirmas. Dau-
gelis jau gyvena. Žibintas per
dvejus metus spėjo pasidaryti ap-
skrities vykdymo komiteto sekre-
torium. Sako: miške slėptis ne-
besaugu, slėpsiuos partijoje, bet
mane dar atsimins. Ir dabar per
jį turiu visiems vyrams legali-
zavimo dokumentus (43 psl.).

Kaip iš šios ištraukos mato-
me, Daugvydai nereikalinga nei
Laimos, nei Karpenko, nei An-
tano pagalba. Jis turi jau legali-
zavimo dokumentus pas save ir
gali pranykti iš apylinkės kada
tik nori, be jokios tragedijos, be
naujo kraujo praliejimo. Bet
prieš pasitraukdamas, jis nu-
sprendžia surengti "paskutinį at-
sisveikinimą" (138 psl.) su Kar-
penko, Antanu ir sūriais, tuo
pačiu paslepiant ir savo pasitrau-
kimo iš šios apylinkės pėdsakus.

Veikalo turinys dvilypis. Pir-
ma — pasitraukimas iš anksty-
vosios partizaninės veiklos ir an-
tra — atsiskaitymas su savo prie-
šais. Ši "atsiskaityma" aš esu
linkęs skaityti pagrindine dra-
mos idėja. Betgi "atsiskaitymą"
laikant pagrindine veikalo asī-
mi, pirmieji du veiksmas tada ei-
tų dramų ekspozicija, kas jau
būtų priekaištas veikalo techni-
kai. Laikant pagrindiniu vyksmu
pirmąją kryptį, kyla abejonė III-
čio veiksmo reikalingumu iš vi-
so. Kaip žinome, Daugvydas II-
me veiksmu išdalina dokumen-
tus su naujomis pavardėmis
(134 psl.) ir įsako vyrams pra-
nykti visam tuoj po šių instruk-
cijų įvykdymo (158 psl.) Jie iš-
vyksta ir netrukus miestelyje ky-
la gaisras, kur sudega sūrių, mi-
lijos ir partijos būstinės su par-
tizanus inkriminuojančia me-
džiaga. Daugvydas ir partizanai
šiuo veiksmu ir turėtų baigti sa-
vo partizanavimo dienas. Bet
taip neatsitinka. Daugvydas su
draugais dar grįžta į tas pačias
pozicijas (trobelę), nors rimto
pagrindo nėra, tuo iš naujo ri-
zikuodami gyvybėmis.

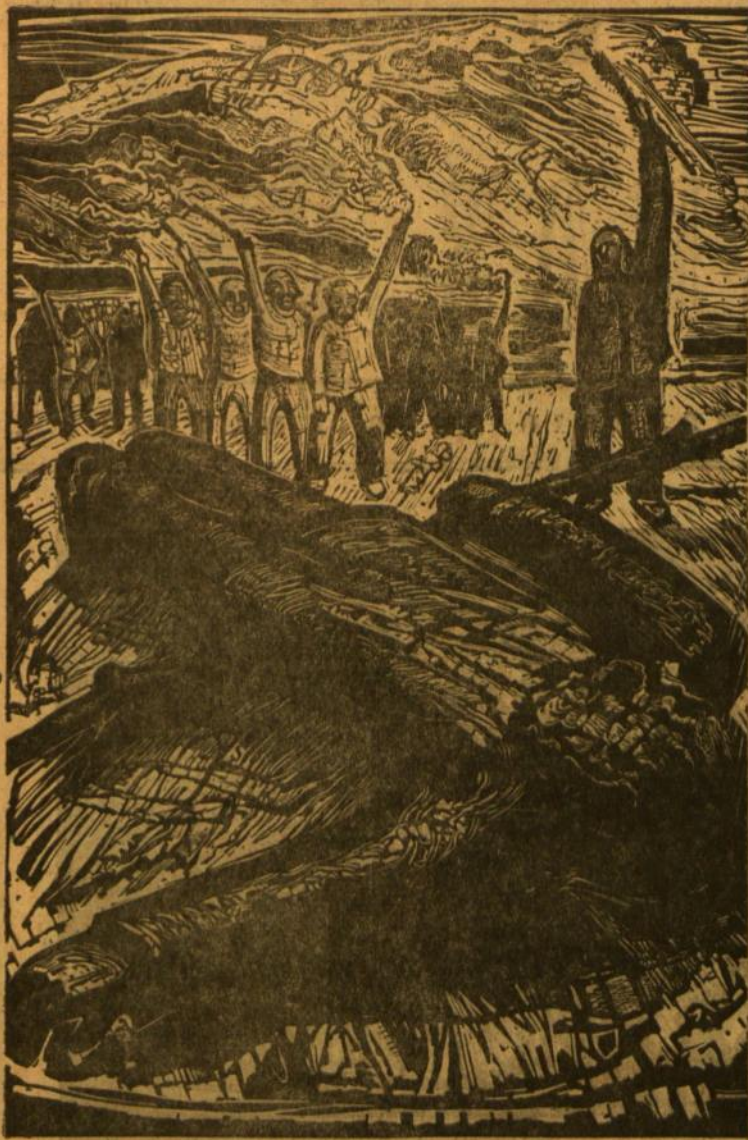
Laima: O, Daugi. Aš nieka-
da, niekada nepagalvoju, kad
tu surizikuotum grįžti. (226
psl.).

Šie visi įvykiai yra logiška veik-
smo atomazga II veiksmo gale.
III-čias veiksmas skiriamas par-
torgo Antano likvidacijai, kas ga-
lėjo būti padaryta žymiai anks-
čiau. Tuo labiau, kad ir veikalui
pasibaigus, Karpenko pasilikie-
gyvas, tik labiau įskaudintas ir
įpykęs, nes lieka apgautas. Lai-
mos padėtis žymiai blogesnė, ne-
gu veiksmo pradžioje. Pagrindinių
veikėjų likimas neišspręstas. Ko-
dėl Žibintas Laimai neparūpino
dokumentų kaip kitiems parti-
zanams, taip ir lieka neaišku.
Sulikviduojant Antaną, bet pa-
liekiant gyvą Karpenko, ir ma-
nant, kad Laimai bus saugiau
gyventi (144 psl.) yra niekuo ne
pagrista iliuzija. Reikšia, III veik-
smas padėties nepakeitė ir nieko
naujo nebeįnešė. Tačiau parti-
zaninė veikla įprasmino save ne
vien kova su sūriais, bet ir su
savaus pasidavėliais. Norėdams
III-čią veiksmą pateisinti, aš ir
laikau "atsiskaitymą su prie-
šais" (Antanu) pagrindine šio
veikalo idėja.

PEILIO AŠMENIMIS iš tik-
rųjų yra medžiaga romanui, ne
dramai. Veikalas neveiksmingas
ir be dramai reikalingos intrigos.
Būtų kas kita, jei pvz. Laima per
Algį ar patį Karpenko būtų iš-
rūpinusi visiems legalizavimo
dokumentus. Iš karto būtų kilu-
si įtampa, veiksmas ir interesas.
Neturėdams dalykinio objekto,
autorius nerado reikalo suvesti

Telesforas Valius Sunkieji metai (medžio raižinys)

Telesforas Valius Pirmoji auka (medžio raižinys)

akistaton Daugvydo su Karpen-
ko, Karpenko su Laima, Antano
su Karpenko ir pan. Iš 248 psl.

teksto, apie 150 skiriama Daug-
vydo ir Laimos (vyras ir žmo-
na) bei jiems artimųjų pokal-
bams, kur jie tas pačias proble-
mas persijoja po keletą kartų.

Dėl veikalo neveiksmingumo
labai nukentėia veikėjų charakte-
rizacija. Jau buvau užsiminęs,
kad žuvusieji pristatyti kone an-
gelais. I juos panašūs ir gyvie-
ji partizanai: švelnūs, žmoniški,
atleidūs. Kai Pranas ir Alksnis
išsiveda Antaną (246 psl.), ne-
atrodė, kad jie galėtų jam ka-
bloga padaryti, tuo labiau su-
šaudyti. Net komjaunimo sekre-
torius Algis sukirptas pagal par-
tizano modelį, nors įrikuotas į
priešingą pusę.

Geriausiai sukurtas yra Daug-
vydas. Idealaus partizano paveik-
las ir pavyzdys. Jam galėtum
priklausti nebe sentimentumui.
Jis tiek suklintintas, kad nekovo-
ja prieš savus, nežudo lietuvių,
nors savo draugams nedraudžia
to daryti. Kiek yra žinoma, par-
tizanai pirmučiausia sulikvida-
vo savuosius išdavikus, nes jie
turdavo daug žinių apie vieti-
nius patriotes, jų gimines ir jų
padėtį, todėl būdavo laikomi pa-
vojingesni už rusus.

Stiprus charakteris yra taip
pat ir Karpenko. Griežtas parei-
gose, tačiau išmintingas ir ne-
susuktas. Nesukarikatūrintas, ne-
išjuoktas, nesumenkintas. Jis pa-
sirodo tik du kartus ir labai
trumpai, tačiau abu kartus, ne-

žiūrint nepasisekimo, jis elgiasi
pagristai ir įtikinančiai, kaip ir
tinka didelėsautos atstovui.

Labiausiai nuskriaustas yra
partorgas Antanas. Jis yra sadi-
stas, žudgas be reikalo ir tikslo.
Jo didžiausias troškimas — ku-
daugiau išprievartauti moterų.
Rasa žūsta nuo jo, nes nesutiko
su juo gulėti (238 psl.). Toks
pat Aukšės likimas, (247 psl.).
Laimą jis veda pagulėti jau I-
me veiksmu (71 psl.), o III-me
jis tiesiog prievartauja ją pasi-
duoti, degdamas degtukus prie
jos benzino supilto rūbų, grasi-
damas uždegti, jei nesutiks eiti
į kambarelį (222 psl.). Tai ne-
tik nesetiška, bet ir fiziškai
sunkiai išsivaizduojama: vyksta
kova, pavojus nėra praejęs, Lai-
mos rankos ir kojos kruvinos,
jis pats kruvinas, etc.

Antanas neturį jokių idėjų
dimensijų — nei į plotį, nei į
gylį. Be mokslo, be išsilavinimo,
be intelekto. Antagonistas ir pro-
tagonistas privalo būti maždaug
lygūs. Tada idėjinė kova ir as-
meniškas interesas (meilė) vys-
tosi į crescendo, nešdamas išsi-
pildymą ar tragediją. Antano sil-
pnybė ir laimos vaidmenį sunai-
kino, nes ji neturėjo ką su tokiu
išsigimėliu kalbėti, paliekant
meilę nušaly. Laimos padėtis
būtų visai kita, jei Antanas savo
charakterio bruožais bei idėji-
niais polėkais prilygtų Daugvy-
dai.

Laimos vaidmuo įdomus kurti
ir dėkingas vaidinti. Ji yra, sa-
kytum, "double spy". Jos nelai-
mė yra ta, kad ji neišsivadavo
iš autoriaus įtakos. Autorius ne-
leido jai susižeisti, taigi ir rizi-
kuoti. Ji išliko sveika, bet ir ne-
naudinga — nepatarnavo nė vie-
nai pusei. Todėl dėl jos ateities
visai pagrįstai baiminasi Daugvy-
das:

Daugvydas: Ir manai, kad
Karpenko vėl tavęs kalėjimam
neuždarys?

Laima: Ne, ne po to, kai tiek
daug jiems padariau (172 psl.).

"Jiems" — reiškia Karpenko
ir Antanui. Šiuo išsireikšimu
Laima išsiveržė iš autoriaus ran-
kų jėga. Ką Laima padarė, jei
išdrįso pasakyti "tiek daug"? Ji
neišdavė nė vieno partizano, nė
vienos jų paslapties, ji nepadėjo
Karpenko planui. Visam veikale
nėra nė vienos eilutės apie Lai-
mos nuopelnus Karpenkai ar An-
tanui. Kur jos darbai? Kuo ji
pelnė jų pasitikėjimą ir laisvę?
Todėl visai pagrįstai darau išva-
dą, kad Laima įgijo Karpenko ir
Antano pasitikėjimą tomis pa-
čiomis priemonėmis, kaip Judita
Holofernos'o. Tokiam teigimui
pagrindo yra apčiai. Pvz. Laima
dažnai sėdi pas Karpenko ar An-

tana (46 psl.), ji slankioja su
Antanu laukais ir miškais (47
psl.), ji eina pas Karpenko (41
psl.), ji sėdi raštinėje užsidariu-
si su Karpenko (47 psl.), Karpen-
ko žiūri tiesiai į Laimos akis
(156 psl.) ir t.p.

Tai nėra priekaištai Laimai.
Autoriui — taip. Kaip fizikos dės-
nyje "Visuma yra didesnė už jos
dalį", taip ir idealų kovoj vieno
asmens idealas palenkiamas ide-
alų visumai. Kada Judita tarnau-
ja sau, ji yra prostitutė, o kada
ji tarnauja visiems — ji šventoji.
Mirtina nuodėmė asmeninės
laimės siekime virsta nuopelnu
pasiaukojimo kitiems realybėje.

Štai kaip Dievas saugo tuos,
kurie atsisada egoizmo, eidami
jiems patikėtas pareigas. (Kad
vertimas nepakenktų idėjai, du-
du ištrauką anglų kalba).

Guard: God does not object
if the divine voice occasionally
emanates from vulgar bodies or
coarse skins. But such things are
only filters. God had long be-
fore decided that Holofernes
would never truly touch you
and He draped you in a trans-
parent cloak. The angel Micha-
el was on your lips. Ephraim
was the flower in your hair. I
was your right hand thrown a-
round his neck. And all night
long heaven was a mold envelo-
ping you and your delirium. And
in the morning God gave you
the idea of killing...

Judith: Killing of myself!

"Užmušdamas save", žmogus
kartu ir atperka save. Žmogaus
didybė ne tame, kad suklupes pa-
jėgia atsikelti. Reikia klaidą iš-
pirti, Juditos žodžiais "užmuš-
ti save". Išpirkimas neįmano-
mas be pilnutinio pasiaukojimo.
Laimai autorius leido suklupti
ir atsikelti, bet neleido savęs iš-
pirti. Kokią rado, tokią ir pali-
ko.

Scenos efektai sunkiai įgyven-
dinami, ypač trečiame veiksmu.
Skylei lubose (96 psl.) išgauti
reikšės efekto, kad kalbama iš
viršaus, kada ten vaikšto Algis.
Neišojama daug butelių benzino,
net laistomas. Suprantam, kad
vanduo bus vietoje benzino, bet
buteliai sudaro daug nepatogu-
mų. Reikia daug maisto, indų,
valgomų, daugumų, paklodžių
plėšymo, etc. Duona ir mėsa
svaidoma ant grindų, mindoma
kojomis, lėkštes daužomos, deg-
tinė laistoma, etc. (179 psl.).

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR
GERKLĖS LIGOS

PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street

Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v.
vak. Seštadieniai 10—1 val. Trečia-
dienį uždaryta Ligoniai priimami su-
sitarus.

Ofiso telefonas: PR 8-3229

Rez. tel. WALBROOK 5-5076.

Rezid. Tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS,
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ

6449 S. Pulaski Road (Crawford
Medical Building) TEL. LU 5-6446

Pirmą ligonius pagal susitarimą,
jei neatliepia, skambinti HU 8-2222

Ofisas 3148 West 63rd Street

Tel.: PRospect 8-1717

Rez. 3241 West 60th Place

Tel.: REpublic 7-7868

DR. S. BIEŽIS

CHIRURGAS

Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; tre-
čiadieniai uždaryta. Antradieniai ir
penktadieniai vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS

2801 West 63rd Street

Kampus 63-čios ir California

Val.: kasdien nuo 6-8 val. vak.

Seštad. 2-4 val.

Trečiad. ir kitu laiku pagal susitar.

Ofiso telef. 476-4042

Rezid. tel. WALBROOK 5-3048

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija

Tel. 695-0533 — Elgin

425 No. Liberty Street

Route 25, Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9

antr., penktad. 1-3 treč. ir šešt. tik

susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.

DR. M. BUDRYS

ALERGIJĄ

2751 West 51st Street

Valandos: antradieniai, penktadi-
niai 2-9 v. Seštadieniai 10-1 p.p.
Ligoniai priimami pagal susitarimą

Laimos veido daužymas (183
psl.), jos rankų ir kojų suriši-
mas, kraujo išgavimas, etc. Kar-
tu su aktoriais turės kankintis ir
žiūrovai.

PEILIO AŠMENIMIS kalba
graži, taisyklinga, sakinytis trum-
pas, sceniškas ir išieskotas. Yra
daug gražių išsireikšimų, ilgai
liekančių atmintyje. Pranciško-
nų spaustuvės darbas atliktas
švariai, korektūros klaidų ne-
daug (214 psl. išskritusi eilutė),
popierius geras, šriftas tinkamas.
P. Jurkaus iliustracijos prasmin-
gos ir atliktos puštinai. Knyska
skiriama Lietuvos valstybės 50
metų atstatymo sukakčiai (1918
—1968).

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA

2709 W. 51st Street

Tel. — GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: Pirm., antr.,
ketv. 2-5, 7-9 val. Penkt. 2-5 ir
šeštad. 10-2 val.

Ofs. 735-4477, Rez. PR 8-6900

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BLDG.

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

Akušerija ir moterų ligos

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei ne-
atsiliepia, skambinti: MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-0807

DR. B. GAIŽIŪNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė akušerija ir moterų ligos

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Val. kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak.

Seštad. 12-3 val. popiet.

Trečiadieniai uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2220, PRospect 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt.

nuo 12 iki 3 v. ir nuo 5 iki 8 v. v.

Seštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960

DR. E. JATULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika

2815 W. 71st Street

Ofiso val. kasdien nuo 6 iki 9 v. v.;

šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susi-
tarus.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6

iki 2 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. Olympe 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad.

ir šeštad. tik susitarus.

Tel. — RELiance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

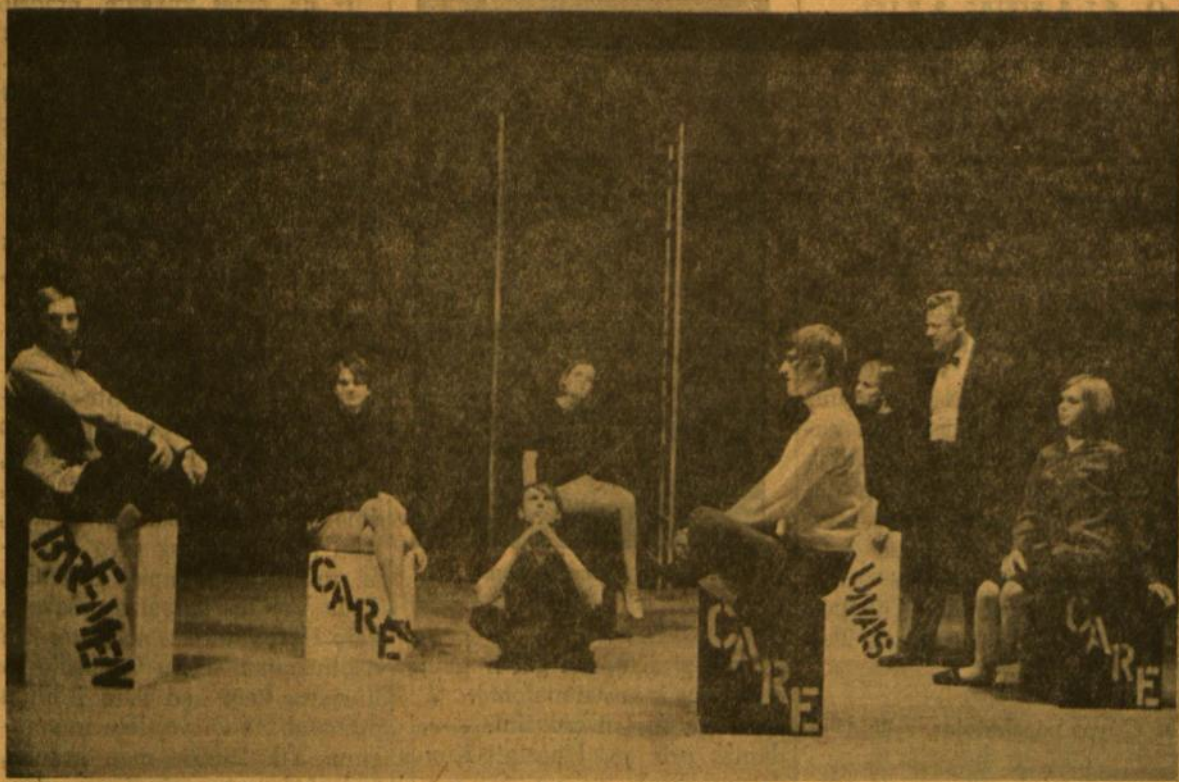
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Lietuviai gydytojas)

3925 West 59th Street

Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir

penktad. nuo

"Curriculum vitae" repeticijų metu. Iš kairės į dešinę: L. Alenskas, M. Smilgaitė, režisierius D. Lapinskas, D. Belūnaitė, R. Vasiukevičius, J. Jakštytė. "Curriculum vitae" autorius A. Kairys ir Z. Bilaišytė. Nuotr. V. Noreikos

I SCENĄ KOPIA JAUNIEJI

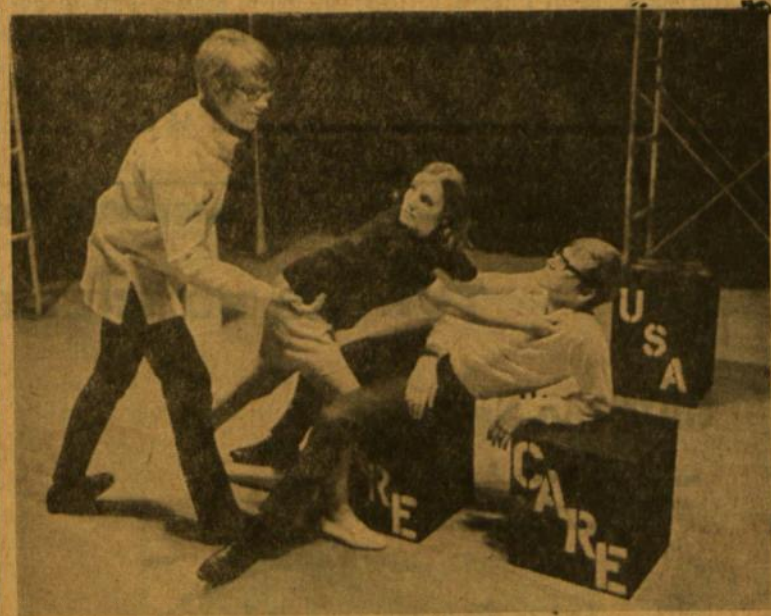
Pokalbis su Jaunimo teatro pirmojo pastatymo režisierium Darius Lapinsku

Gegužės 18 d. Jaunimo centre, Chicagoje, pakils uždanga (savo vardu tokiai vietai labai tinkančio) Jaunimo teatro pirmajam spektakliui. Kaip ir visada, kur Darius Lapinskas rankas prikiša, ir šis įvykis susiorganizavo ir buvo paruoštas palyginti staiga ir greit. Jaunimo teatras, kurio aktorai yra tiesioginiai asmenys, prasmė visiškai jauni, šį kartą stato Anatolijaus Kairio dviejų veiksmų tragediją komiškai "Curriculum vitae". Ją režisuoja Darius Lapinskas. Jau liko tik savaitė iki premjeros, ir šį pokalbį reikėjo tiesiog traukti ištraukti iš viso kiais paruoštos darbai užsikrovusio režisieriaus.

— Kas Jūs palenkė domėtis ne tik muzikine, bet apimamai teatrine veikla?

— Tuebingeno teatras, Stuttgarto opera — tai vietovės, kur susirenka geriausi Vokietijos, Europos ir keletu atvejų net pasaulio režisieriai. Ten aš susipažinau ir pamilau teatą.

— Kodėl šiuo atveju apsisujote prie Kairio "Curriculum vitae"?

Scena iš A. Kairio "Curriculum vitae". Iš kairės: V. Beleska, D. Belūnaitė ir R. Vasiukevičius. Nuotr. V. Noreikos

— Sekdamas pirmojo klausimo mintį, turėčiau atsakyti: kadangi šiame veikale yra įveltas visas šiandieninis pasaulis, panaudojant jį išsprendimui ar ne išsprendimui mūsų problemų ar problemos ir bandant įtikinti pa-

saulį, kad mūsų problema ar problemos yra vertos dėmesio, prieš bandant išspręsti visas kitas, ir kadangi pasaulis nesupranta mūsų kalbos bei mes nesuprantame pasaulio kalbos, viena pasaulio dalis, kuriai einasi geriau negu

mums, pirštų kalbos pagalba per mūsų vaikus mums parodo, kaip mes galėtume išspręsti jų būdą savo problemą ar problemas. Bet kadangi jų problemos yra skirtingos nuo mūsų, tad ir veikalo sprendimas yra paliekamas pačiam žiūrovui: ar dvideiksmė tragedija komiškai ar dvideiksmė komedija tragiškai?..

— Spektaklį atliks, taip vadinamas, Jaunimo teatras. Kas telpa šioje savokoje plačiausia prasme?

— Jaunimo teatras išsivystė gana greitai iš neseniai įkurtos Jaunimo dramos studijos. Tai buvo labai natūralus dalykas, nes visi, kurie į studiją atėjo, atėjo ne suolui trinti kelerius metus, bet atsistoti, kiek sugebama, scenoje ir parodyti savo įgimtus gabumus.

— Kokioj nuotaikoj ir aplinkumoj vyko spektaklio paruošiamieji darbai?

— Svarbiausias dalykas, ką šis jaunimas parodė veikalo paruošimoje, tai neišsibaigiantis entuziazmas. Tiesa, dauguma jų scenoje pirmą kartą — jie neatsinešė išbaigtos scenos kalbos ar laikysenos — judesio technikos, bet kartu neatsinešė ir visų ydų, kurios metu eigoje gali išsivystyti, akylai sekant bet kurį scenos vaidybinį metodą.

— Kokie planai Jaunimo teatro ateitį? Kuo manoma apsirėikšti ateinančiam po vasaros sezoną?

— Tai priklausys nuo vaidinančio jaunimo, dramos veikalo autorių ir publikos — ar ji su tokiu pačiu atviru entuziazmu pažvelgs į jaunimo pastangas, su kuriu jis ruošiasi šiam spektakliui. Be to, iškils ir naujų veikalo klausimas, nes ne kiekvienas dramos veiklas yra priimamas ir priimtinas šio amžiaus jaunimui. Jaunimo teatras gyvuos, bet, kad jis gyvuotų, turi pirmiausia būti gerai išspręsta problema, kuri dabar arčiausiai mūsų stovi — "Curriculum vitae" spektaklis.

— Kokie muzikiniai užmojai pramatomi Jūsų kūrybinėje veikloje?

— Dabar kai užsiminėte apie muziką, tai pirmiausia turiu patikslinti ryšium su šiuo spektakliu skleidžiamą reklamą — tų žmonių, kuriems mano muzika patinka, nusivylimui ir tu, kuriems nepatinka, nuraminimui: mano muzikos šiame spektaklyje nebus. Aš tik parinkau ne savą

Maria Elvira Lacaci

MANO MOTINA

„Uri tamsi spalva, tačiau šviesi, švelniai panašią į alyvuogę. Juodas akis, grakščiai švelnias, neprimenančias kosminės nakties, gal panašias į šiltą aušrą priešais paplūdimį. Vos matomos raukšlės, nepažilę plaukai, kaip kad kitu to paties amžiaus motinui. Jos kūnas juda visad pilnas įkandimų, žiaurių įkandimų, tačiau jame nepastebime randų, nei nagų, nei trūksta bent vienos plunksnos josios dangiškiems sparnams.“

atrodo, lyg kiekvieną išgyventą dieną jai gimtų nauja, švytinti oda. Gal gyveno vien tik tiek, kad būtų kas esu aš, karčių dienų gausi ganiava. Tačiau ji neauga, jos netapo skausmai, nei taip pat didžiulioji kada nors buvusi pertempta. Nes sniegas jos sieloje išvagojo takus. Jos gyslomis bėgioja bėsis jaunas angelas, kuris jos akyse pasirodo, kai savo rankose laiko jauną rožytę — tokią meilią ir švelnią..

Josios žingsnis, lengvai šokinėjantis, su vandens muzika ant akmenų — niekad ant asfalto — nekaltai apie vargus. Savo aukštais kulnais veja dienas. Niekad nenešioja žemų batukų, baisiai žemų, tokių, kaip kad manieji — tačiau tokių nuostabių gyvenimą vilkti ant jų... Niekad nepritrūksta oro, nei pulsas paliauja plaukus, nei stinga jai gyvumo, ta'p skausmingai, kaip kad stinga man, nepasant, kad jos abu plaučiai su gilium žaizdom, tik pusiau teigėjusioms.

Ir šiandieną tave klausiu, Viešpatie, kuris viską žinai, nes visa Tau auga ten, tavo Dienoje, pirm negu ji bus mūsų, ir palengva mirt deformuota, laiko praėjimo samonėje, kodėl, Viešpatie, šis mano kūnas, taip motinai panašus skausme, negalėjo būti tolygus ir jos darnos išlaikyme?

Maria Elvira Lacaci, neseniai pradėjusi garsėti ispanų poetė. Socialinės ir religinės problemos — mėgiamiausias jos poezijos temas. Jos įsitikinimu, tarp Dievo ir daiktų yra poetas, kuris meilės ryšiu jungia žmogų su pasauliu. Ji rašo nusizeminusiems ir kenčiantiems. Jos Dievas labiau mielaširdingas nei teisingas. Ligi šiol yra išėję trys jos poezijos rinkiniai: Humana voz, 1957, Sonida de Dios, 1962 ir Al Este de la ciudad, 1963.

P. G.

Išvertė P. Gaučys

IŠILGAI AFRIKOS

Kazys Almenas

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

2. LANDSMANAI, RIETENOS, NOSTALGIJA IR KĄŽKĄ LABAI PRIMENANČIOS ANALOGIJOS

Ne taip jau sunku sužinoti apie ką žmogus galvoja, kas jam svarbu, reikia tik jo klausyti. Nesiginėti, neprieštarauti, tik karts nuo karto linktelėti galvą ir sumurmėti ką nors pritariantčio. Žvilgtinti simpatyškai ir kiek nustebusiai taktiškose vietose. Ir žodžiai išsilieja. Srautai žodžių. Reikia nuryt nekantrybę ir susierzinimą, kai tas srautas krypta į naiyumą ir dažnai net į tiesioginį melą. Ne tiek svarbu gi, kad žmogus meluoja, svarbu, jog jis nori, kad ir tu tikėtum, ką jis sako, kad jis ir pats norėtų, jog tai būtų teisybė. Nors kartais ši taktika iš tikrųjų nėra lengva.

— Žinote, — sako man vėliau vakare vienas Klaipėdos krašto vokiečių, — visi žmonės ten Memellande gi buvo už vokiečius. Kai būdavo rinkimai, lietuviai visokiomis sukybėmis bandydavo gauti balsų, bet beveik niekas už juos nebalsavo.

Aš tyliu ir siurbteliu alaus. Jo veidas vagotas, antakiai tankūs ir kiek pražilę. Lyg ūkininko veidas. Tik juodoji eilutė ir melso baltumo marškiniai su tamsiu kaklaraiščiu nesiderina prie veido. Jis arčiau šešiasdešimties. Rankos didelės, kaulėtos ir keistai išblykusios. Nebe ūkininko tai rankos.

— Mums, kaip ir visiems kitiems žmonėms, gi priklauso tėvynės teisė (Heimatrecht). Mums vokiečiams. Ar mūsų teisės kitokios? Mano tėvynė yra ten, netoli Heydekrug (Šilutės). Tenai gimiau, tenai užaugau. Eidavau grybauti ir žuvalti ten. Nidos kopas išvaikščiojau su kuprine ant pečių. O, bet ir grybų ten būdavo! Tai ne taip kaip čia, prie Reino. Aš mylėjau savo tėvynę ir myliu ją. Pėsčias ją išvaikščiojau. Kas gi yra žmogus be tėvynės?..

Jis nutyla, ir didelės baltos rankos gniau žo viena kitą. Aš linkteliu galvą. Ne taip sunku šį kartą. Norėjęsi pridėti: žinoma, žmogus turi teisę tėvynėje gyventi. Būtų buvus normali padėtis, galėtumėt ir gyventi. Tereikėtų vien gerbti krašto įstatymus. Gi nebuvo vokiečiai varomi iš Lietuvos prieš 1938 metus. Bet jis tęsia toliau.

— Gi tai vokiškas kraštas. Vokiečiai ten nunešė kultūrą. Ar žinote, jog Memel buvo pats pirmas miestas Rytprūsioje. Jis buvo įkurtas dar prieš Koenigsbergą. Mes atnešėm kultūrą, kai ten buvo tikta pūstynės...

Linktėti jau nelengva, ir aš tiktai sėdžiu.

Bet vertėtų pradėti nuo pačios pradžios, nuo kovo 9-tos dienos 15-tos valandos, kai nuėjau į memellenderių susirinkimą Manheimo mieste.

Gal savotiškas tai tvirtinimas, bet jau pačioje pradžioje pasijutau, lyg būčiau situacijoje, kurią iš tiesų neblogai pažįstu. Atrodė, lyg būčiau vienoje iš Chicago salių. Ir žmonės renkasi pasivėlavę, kaip jau neatšaukiamai įprasta ir brolių čekagiečių.

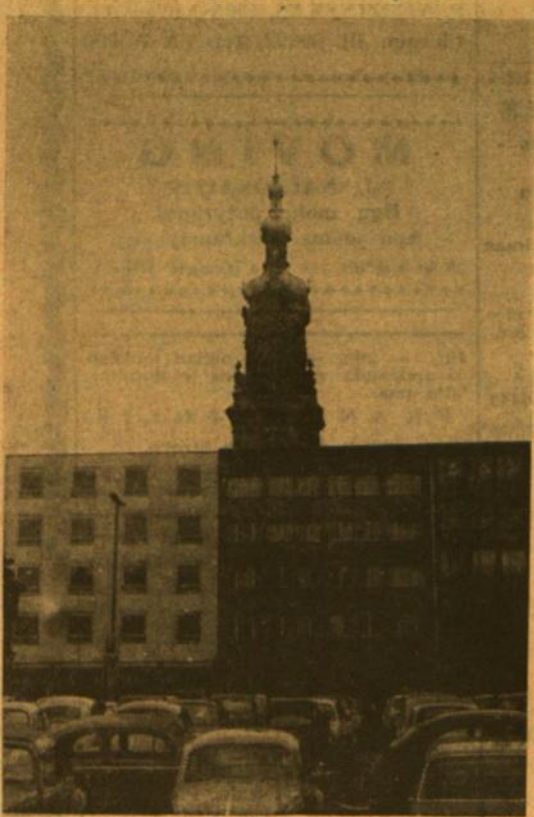
Salė didelė. 300 žmonių tilptų, gal net ir daugiau. Pailgi stalai. Viename gale pulas su mikrofonom. Klaipėdos herbas kabo virš pulo. Kažkoks ponas, apsirengęs tamsiu kostiumu, tikrina mikrofoną. Mikrofonas traška ir atkakliai švilpia. Žmonės stoviniuoja prie rūbinės, keli vyrai susirinkę prie baro. Jau penkioji minučių po trečios, bet tik keletas apysenių ponų sėdi salėje. Aplamai, publika senyva. Solidžiai atrodantys vyrai jau apie 50-ties, arti to ir jų

apykūnės žmonos. Išskyrus vieną kaulėtai keliais, išėjusią ir atsivestą dukrą, aš, atrodė, esu jauniausias salėje. Ne per daug tos publikos, apie 60. Ir, žinoma, visi pažįsta vienas kitą. Aš stengiuos niekam nekrist per daug į akį, atsisėdu šone prie savo užsakytos alaus bonkos. Žinoma, visi mane tuoju pastebi, bet mandagiai ignoruoja. Nė ponas tamsia eilute, kuris tikrina mikrofoną ir apskritai elgiasi, lyg būtų šeimininkas. Mikrofonas pakenčiamai veikia, ir dabar eilė man. Jis prieina. Jis jaunesnis. Arti 40-ties. Energingas biznieriaus tipas.

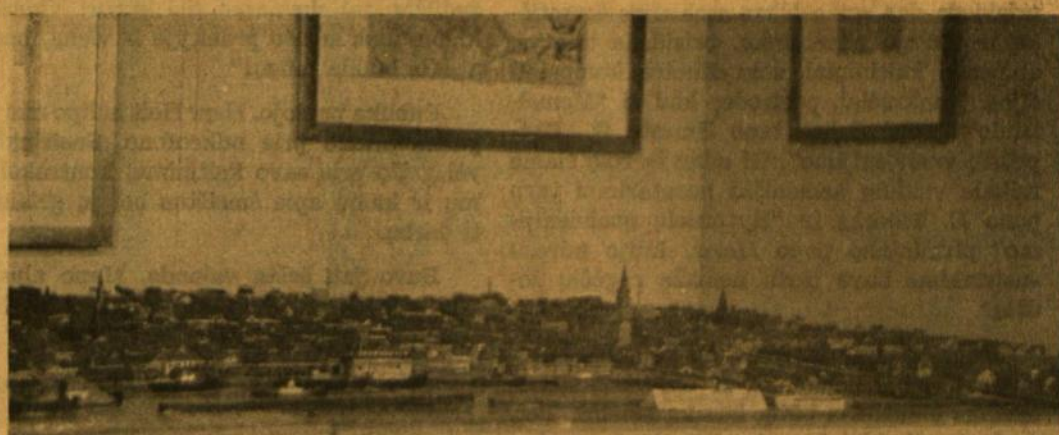
— Kas būsite jūs? — klausia jis be įvado.

— Žurnalistas, — sakau.

— Ar tai jūs rašėte apie mūsų grupę "Manheimer Morgen" laikraštyje?

Senoji Manheimo Rotušės aikštė.

Klaipėdos miesto modelis Manheimo Reiss muziejuje.

Tikrai nesitikėjau, kad palaikytų mane čia kas nors už vokiečių.

— Ne, — sakau. — Tikrai ne aš.

— Tai ką? Jūs iš Hamburgo tada?!

— Ne. Aš esu laisvas žurnalistas.

Mane domina perkeltų vokiečių problemos vien bendrąja prasme.

Jis dvejoja, permeta mane tiriančiu žvilgsniu.

— Žinokite. Tai kas buvo rašyta "Manheimer Morgen", jei ne jūs tai rašėte, tai neteisybė. Žmonės yra už mane. Tuo galėsite pats įsitikinti.

Aš pritariantčiai linkteliu galvą. Neturiu ruožiausio supratimo apie ką jis kalba, bet tokioje padėtyje geriausia pritarti.

Jis šyptelia jau kiek draugiškiau. Kiti reikalai jį šaukia. Publika pamažu sėdas prie pailgų stalų. Jau pusvalandis po 3-ios. Atrodė, kad vokiškasis punktualumas jau ne visur galioja.

Pradedame.

Publikos dabar apie 70. Amžiaus statistika pasikeitė tik tuo, kad viena šeima atsivedė du vaikus, kuriems čia nelengva nusėdėti ramiai prie stalo senių kompanijoje. Prie pulo mane užkalbinęs vyras tamsiuoju kostiumu. Pasirodo, kad jis yra Herr Erich Tidecks. Jis yra pirmininkas Manheimo memellenderių grupės. Ir dar

KAIP VISAD, MANO ŠIRDIS...

Kaip visad, vakar vakare, mano širdis, plakanti arba tikriau sudraskyta kietumu vienos rankos — vyro — skambėjo šiurkščiom gaidom. Tai buvo rauda. Ir aš prisitartinau prie tavo altoriaus sukalbėti maldų, sukurtų nežinomo poeto tiem, kurie tiki. Tau reikia didelių būdvardžių, kad tave sujaudintų.

Atverčiau maldaknygę, kur buvo sakoma: "O Marila, nusidėjėlių motina..." Pakėliau akis ir, bežiūrėdama į tave, pradėjau prisiminti. Staiga man iškilai, ir pasijutau su savo tamsiom kasom ant pečių, benešanti balčiausias gėles, kurias vėliau — svajinga ir drovi — padėsiu ant gimnazijos altorėlio — buvo tavo gegužės mėnuo — Pamačiau savo angelą, Gražuolis, besididžinodamas manimi, tingiai mojavą savo dviem sparnais. Taip pat mano ausyse nuaidėjo tas didysis klausimas, kuris manyje augo tarp svajonių ir baimės: "Koks bus gyvenimas, kai subręsiu..." Ir Gyvenimas...

Užverčiau maldaknygę. Norėjau tau pasakyti kažką sava, tačiau pajutau baimę, kad mano lūpos nesuteptų tavo rūbo. Tokio dangiško. Tokio šviesaus, kokiais drumstais riktelėjimais, kuriais mano valia pašalina kartelį. Tačiau mano kaulai staiga sugležėjo, taip pat ir sukietėjusi mano širdis, ir pradėjo mano akys šypotis ašarom, ir mano žodžiai, su virpančiu skausmu, pakilo į Tave, ir tyliai tau pasakiau, su tyru žvilgsniu — tyru tą akimirklą —: "Kaip mane slegia, Motin, šis baises moters vardas! Mane slegia čia, lūpose, šioje tamsioje odoje ir netgi baltuose dantyse, kurie rūpestingai kramtė jaunus kukurūzus — ar atsimeni? — Palengvink mano našta. Nežinau kaip, gal nukreipiant šią šiltą srovę, kuri, bežiūrint į tave, prasimušė manyje".

tyti pasilgęs to, kam šiame sviete gyvenu.

Jaunimo teatro susiorganizavimas ir jo pastangos apsirėikšti scenoje turėtų būti visos mūsų vienu. Bet toksai bus, nes esu truput-

sutikti su džiaugsmu ir dėmesiu. Ypač, kad ne vienas esame linke savąjį jaunimą pakaltinti neveiklumu ir abuoju savos bendruomenės kultūriniais poslinkiams. Dabar štai reikšias jaunimas! Tetrūksta visuomenės jo parengtuose spektakliuose.

(Nukelti į 4 psl.)

IŠILGAI AFRIKOS

(Atkelta iš 3 psl.)

mingą (heimatschaedlich) darbą. Kadangi pačių kaltininkų salėje nebuvo, tai ginčas vyko tarp labiau įtūžusių ir mažiau įtūžusių "landsmenų". Vyko jis gana įkaitusioje atmosferoje. Iš pradžių ginčo esmėje pašaliniai net buvo gana sunku besisigaudyti.

Cituojų keletą susirinkime spėtų užsirašyti pareiškimų.

Apie 60-ties metų vyras. Pražilęs, orus, suspaustu, raukšlėtu veidu, kažkuriuo brožuotą primenančiu amžina atilsį Dulles:

"Mes, memelenderiai, turėtumėm džiaugtis, jog savo pirmininku turime tokį jauną, energingą žmogų, kaip Herr Tidecks. Beveik visi mes esame vyresni ir jau ne tiek pilni energijos. Laikui einant, mūsų vis mažėja, ir nebe taip toli laikas, kai liksime tik keli. Tada dar didesnė našta užguls ant mūsų pirmininko pečių... Užstoti jį užtai turime!"

Stambus, raudonu sprandu vyras, kalba dundančiu balsu:

"Ar mes iš Rytprusių susivienijimo būsime išmesti ar ne, tai neturi jokios reikšmės. Mes esame, liekame ir liksime memelenderiai" (publika ploja).

Smulkus senukas, susumuodamas savo kalbą apie šmeižtus ir griauančią veiklą, režia:

"Ir tie ponai gali sukstis ir šitaip ir į kitą pusę (jis judrus ir savo judesiais demonstruoja tų ponų sukimosi galimybes), bet jų užpakalis vis vien lieka ten, kur jis prikljuotas" (salėje juokas).

Kitas susirinkimo dalyvis neatsistodamas stipriu balsu šaukia iš vietos:

"Ar ne laikas mums žiūrėti į priekį! Pamiškim, kas buvo, kas ko nesuprato, o žiūrėkim į priekį ir visi stenkimės, kad būtų taika!"

Nemaža balsų salėje girdėti už tą žiūrėjimą į priekį ir už taiką. Pirmininkas pritaria jiems gana diplomatiškai, bet prideda dar ir savo modifikaciją:

"Žiūrėti į priekį reikia, bet mes negalime toliau taip daryti, kaip darėme. Jei mes žvilgtersim atgal, pamatysime, jog viena po kitos memelenderių grupės tirpo, mažėjo, daugelis jų pranyko iš viso. Kai kurios grupės teturi dabar tik primininkus. Kai buvau nuvykęs į Stuttgartą, tai į metinį susirinkimą atėjo tik trys nariai! Trys iš viso! Pirmininkas, žmona ir jų dukra. Jei mes šitaip toliau žiūrėsime į priekį, tai galime paprastai paimti miego tabletę ir tą lauką ateiti pasiekti greičiau ir be skausmų..."

Kalbantis užgriebia statistiką, ir iš jos kai kas ima aiškėti. Viso Vakarų Vokietijoje yra apie 60.000 Klaipėdos krašto vokiečių. Iš jų tik 600 yra mokesčių mokantys susivienijimo nariai. Pusė tų narių arba 300 yra kaip tik Manheime. Daugumas kitų grupių egzistuoja tik teoretiškai.

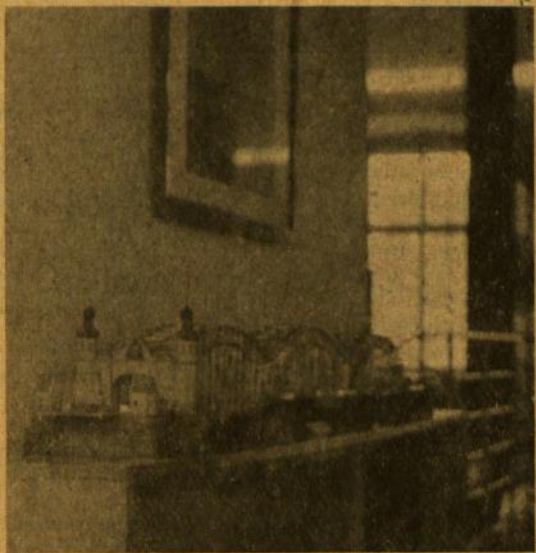
Tai bendrasis problemos fonas. Prie to prisideda dar asmeniškios ambicijos teoretiškų ir tikrųjų pirmininkų, prisideda trintys, abipusiai kaltinimai, sukryžiuotos kompetencijos. Konkretiškai, pasirodo, kad ši "Memelando" grupė dabar tapo išmesta iš "Rytprusių susivienijimo". Gi nemažą rolę šiame reikale vaidino asmeniškios nesutarimai tarp pono E. Tidecks ir "Rytprusių susivienijimo" pirmininko pono Meier, kurio adresu susirinkime buvo tarta nemaža rūgščių žodžių.

Kaip atskiras kivirčas, šis reikalas būtų, iš tiesų, labai neįdomus. Ir čia visiškai nesmingas klausimas būtų, kas ką šmeižė. Bet, pasirodo, šis kivirčas nėra išimtis, o daugiau taisyklė vokiečių emigrantų gyvenime. Kažokie visuotiniai emigrantiniai dėsniai veikia visame plačiame pasaulyje. Ir vokiečiai čia nėra išimtis. Tai dėsniai, kurie reikalauja, kad

emigrantiniai susivienijimai suskiltų į grupių grupes, o didžioji dalis jų energijos būtų išeikvota tarpusavio rietenoms. Lyg iš šono, tuo pačiu ir ne visai iš šono galėjau tai stebėti šiame susirinkime Manheime.

Neblogai problemos esmę laiko tėkmėje susumavo ten kažkoks Herr Holt. Holt čia buvo Sileziečių susivienijimo svečias. Kaip svečias, jis buvo pakviestas kalbėti prie mikrofono. Salė jo klausėsi, kalbos nepertraudama. Jis buvo moderacijos ir pastangų sugyventi šalininkas.

Herr Holt pradėjo gana patriotiškai. Iš tiesų, jis buvo vienintelis kalbėtojas, kuris užgriebė politikos temą platesne negu grupine prasme. Jis kalba apie neteisėtą vokiečių išvargimą iš okupantų žemių, apie pakeliui mirusius senokus, patirtus brutalumus, apie išprievartautas moteris. Toliau šneka apie sunkią, bet bendrą pradžią naujoje vietoje, pabrėžia, kaip tuose sunkumuose išsivietintieji vokiečiai vienas kitą atjautė ir padėjo vienas kitam, kaip dirbo kartu ir kaip buvo vieningi siekiamuose tiksluose ir organizacijoje. Bet laikasėjo. Vieni įsikūrė geriau, kiti blogiau. Vieni kilo į atsakingas vietas, kiti kilo ne užtai greit. Vieni pavargo, tretį prisitaikė. Užtai atsirado skirtumų, atsirado tarpusavio pavydo, atsi-

Tilto per Nemuną ties Tilže modelis Manheime Reiss muziejuje.

rado tokių, kurie pradėjo niekinti savo išvietintus likimo brolius, nenorėdami su jais turėti ko nors bendro. Tie skirtumai persimetė ir į organizacijas. Ir jos pradėjo skaldytis. Kažkokios galingos jėgos iš viršaus (neaišku, ar ponas Holt čia turėjo omenyje Bonną, Vašingtoną ar Maskvą) ugdė tą nesantaiką ir padėjo išvietintųjų susivienijimams skilti. Rezultate užtai egzistuoja du Sileziečių susivienijimai ir dar trys grupuotės skirtingais vardais. Rytprusių vokiečių yra trys grupės. Panaši padėtis su Pomeranijos, Sudetų ir Vakarų Prūsijos vokiečiais. Herr Holt pabaigė savo kalbą, emociškai kreipdamasis į publiką:

"Miegi Landsmanai! Tik vienybė mus gali išgelbėti! Meldžiu jūsų — nesiskaldykite toliau. Tik tai vieningi mes galime būti stiprūs! Visi mes esame viename laive. Jei jis sudūžta, tai skęstame visi kartu! Vienas likimas mus surišo praeityje ir viena, bendra ateitis laukia mūsų!"

Publika paplojo. Herr Holt nulipo nuo paauskstinimo prie mikrofono. Susirinkimas vėl grįžo prie savo kaltinimų, kontraktalinių ir kalbų apie šmeižtus bei jų griauančią darbą.

Buvo jau šešta valanda. Mano alus seniai baigėsi. Tai aš ir keli kiti ištroškę "landsmenai" nuėjome į barą.

(Kitą šeštadienį apie tai, kas rasta ir nugirsta Vasario 16-tos gimnazijoje)

NAUJA MYKOLO VAITKAUS ATSIMINIMŲ KNYGA

JUOZAS PRUNSKIS

Mykolas Vaitkus, NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULEJ. 1918—1940. Atsiminimai. V. tomas. P. moji dalis. "Nidos" knygų klubo leidinys Nr. 66. 1968 m., Londonas. Knyga 295 psl., kaina \$2.50, gaunama "Drauge".

Retas rašytojas gali pasidžiaugti tokiu ilgų ir kūrybingų amžiumi kaip Mykolas Vaitkus. Šiemet, spalio mėnesį, jau švęsime jo 85 metų amžiaus sukaktį ir džiaugsimės, kad jis jau yra parašęs net 33 knygas, iš kurių lyrikos — 8, epikos 4, beletristikos 5, dramų 3, satyros 1, atsiminimų 7, vertimų 5. Kas kitas galėtų pasidžiaugti tokiu kultūriniu įnašu, ir tai iš įvairių kūrybos šakų?

Per impresionistinę prizmę

Iš visos Vaitkaus knygų gausybės ar tik nebus stipriausioji jo kūrybos šaka — atsiminimai. Tiesa, jis mažiau tesiima vaizduoti aprašomo laikotarpio visuomeninį, valstybinį gyvenimą, nesiekia išsamiai perteikti nei tų laikų kultūrinio gyvenimo raidos, tačiau dienas leidęs mūsų kūrybos centre, domėjis ir poezija, ir proza, ir opera, ir kinu ir kitais dvasinės kultūros reiškiniais, jis turėjo daug progų bendrauti su daugeliu atitinkamų šakų vadovaujančių mūsų kultūrininkų ir kūrėjų. Ir kas gali su Vaitkumi lygintis, kada jis ima parinktais žodžiais tapyti savo atsiminimuose aprašomo asmens vaizdą, charakterį ir aprašinėti susitikimus su juo?

Ne užsidaręs asketas

Si atsiminimų knyga apima pirmąją Lietuvos nepriklausomybės laikotarpio dalį. Kaip "Nida" skelbia, iš šio laikotarpio dar seks dvi knygos. Vaitkus — uolus kunigas, bet ne užsidaręs asketas. Jis matė visas Lietuvoje statytas operas, lankėsi daugelio scenos žmonių butuose ir dažnai dalyvavo įvairių mūsų pirmųjų žmonių pobūviuose.

Savo šiame atsiminimų tome jis atskleidžia sėkmingojo knygų leidėjo kniukštos pasisekimo paslaptį, daug ir gyvai pasakoja apie savo susitikimus su Une Babickaite, pasimatymus su mūsų

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ COSMOS EXPRESS

MARKETTE GIFT PARCEL SERV.
3608 69th St. Tel. WA 5-2787
2501 69th St. Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St. Tel. CA 5-1864
Lietuvių bendrovė turinti teisę siuntinius siųsti savo vardu iš Chicago tiesiai į Lietuvą.
Išdels pasirinkimas įvairių medžiagų, Ital. lietapalčių ir kitų prekių.
Pirmąjį užsakymą automobilių, šaldytuvų, televizorių ir t. t.
E. ir V. Žukauskai

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus.

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

MOVING

J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Illinois

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apraustą nuo ugnies ir automobilio pas.

FRANK ZAPOLIS

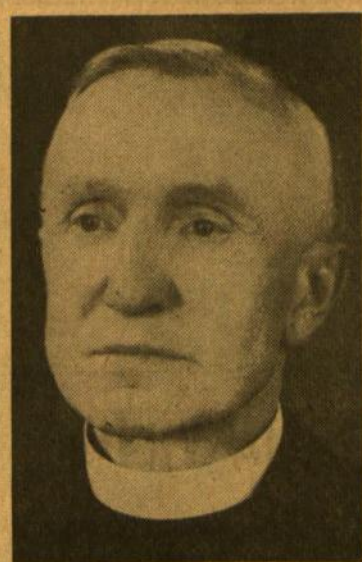
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

TELEVIZIJAS

paprastas ir spalvotas nebrangiai taisyti. Už patarnavimą vietoj \$3. už dirbtuvės darbą \$10.00 ir dalys. Pasiteiraukite apie naujas

J. MIGLINAS

2549 W. 69 St., II auk., PR 6-1063

Kan. Mykolas Vaitkus
Nuotr. V. Maželio

teatro pirmūnu Vaičkumi, su egzotiku poetu Herbačiausku. Šioje atsiminimų knygoje aprašomų, suminimų asmenų vardinis sąrašas sudaro net ištisus septynis puslapius. Ypač išėjo ryškiai nutapyti moteriškųjų portretai. Tik reikia įsiskaityti į gausius puslapius apie Unę Babickaite ar pvz. apie Antaniną Kubertavičienę (psl. 251). Bet Vaitkus gambiai pavaizduoja ir vyrus. Tai pvz. ryšku, skaitant apie Kiprą Petrauską.

Gyvas pasakotojas, ryškių dialogų mezgėjas

Vaitkus — gyvas pasakotojas ir ryškių dialogų mezgėjas. Pvz. jis taip aprašo nuotakas Kauno valgykloje kai komp. A. Vanagaitis kūrė melodiją populiariai dainelei "Kai mylėjosi Stasys":

"Baigėsi ir mūsų pietūs. Tingiai atsistojom. Vanagaitis atsidėjo prie fortepijono, atsiskleidė kažkokią knygutę ar sąsiuvinį ir ėmė klavišuose ieškoti pirštais tonų, rodos, kokias melodijas, o mes kiti dar šnekučiuojam apie šį, apie tą. Tik girdim — jau Vanagaitis sučiupo savo ieškomą melodiją, tokią paprastą, rodos,

kažkur girdėta, bet gal ir nauja, o linksma ir ausiai malonią.

— Ką tu ten cinkini? — eidamas prie jo, klausia Kipras (Petrauskas).

— O gi ieškau melodijos šitai komiškai Giros dainelei, — at sako Vanagaitis, skubiai žymėdamas gaidų popieriuje savo sukurtą melodiją.

— Na gi, padainuok ją mums!

— Kodėl gi ne! Tik nepamiršk, jog aš ne operos dainininkas.

Ir Vanagaitis ėmė dainuoti: Kai mylėjosi Stasys, jam giedonu, rodos, kokias melodijas, o mes kiti dar šnekučiuojam apie šį, apie tą. Tik girdim — jau Vanagaitis sučiupo savo ieškomą melodiją, tokią paprastą, rodos,

tu pritark!

Ir jis, ėmęs knygutę, pradėjo savo sidabriniu balsu dainuoti. Kas gi čia? Visai kita daina! Tokia nauja, šviežia, įvairi — čia naivi ir graudžiai juokinga, kaip jaunuolio meilė, čia liūdesingai svajinga, kaip senelio atsiminimai..." (122 psl.).

Vaitkus paprastų sakinių pyne sugeba išgauti tokį sodrų vaizdą.

Apie Herbačiausko "Dievo šypsenas"

Arba atskleiskime kitą puslapį, kur Vaitkus pasakoja, kaip jis, perskaitęs "Dievo šypsenas", sutikęs jų autorių Herbačiauską, ėmė jam draugiškai prikaityti, kam jis "tiek daug savo knygoje pribliuznijos apie Dievulį". Tada Vaitkus laisvai atpasakoja, kaip Herbačiauskas atsikirtė: "Aš nebliuznėjau, tik su Viešpačiu bylinėjau, kaip kad darė Biblijos pranašai. Aš Dievą tikiu ir branginu. Tik kartais man skauda, kad aš daug ko apie Jį nesuprantu, o Jis man nieko nepaaiškina. Tad man ir skaudu, ir pikta pasidaro, jog aš su Jiu baruos, iš meilės ir branginimo baruos! Aš Jį vertinu ir myliu labiau už jus, kunigus poetus, — už Maiironį, Putiną ir tamstą, Vaitkai! Pasakyk, ar dažnai jūs apie Jį savo kūriniuose rašot? O dėl to maža rašot, kad maža apie Jį te galvojat; o maža te galvojat, kad maža temylit... O aš Jį labiau už jus myliu, tad daug apie Jį rašau ir paykstu, ir pasibylinėju, ir pasibarul..."

(Nukelta 15 psl.)

TURTAS 90 MILIJONŲ

Chicago Savings and Loan Association

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board

LAKŠTŲ TAUPYMO SĄSKAITOS

Chicago Savings Jums siūlo šešių mėnesių taupymo lakštus, už kuriuos pelnysite 5 1/4%. Lakštai išduodami tūkstantinėmis minimumas yra \$8,000.00. Nuosimčiai mokami kas šeši mėnesiai nuo išdavimo datos. Lakštų sąskaitos yra apdraustos F.S.L.I.C.

TAUPYMO KNYGUČIŲ SĄSKAITOS

Chicago Savings tebemoka už knygutėse žymimas santaupas aukščiausius nuosimčius, kokie kad yra leidžiami pagal Federalinės valdžios taisykles. Sudėtiniai nuosimčiai apskaičiuojami kiekvieną pusmetį.

DAUGIAU TAUPYSITE... DAUGIAU PELNYSITE.

Chicago Savings and Loan Assn.
6245 SO. WESTERN AVE.
TEL. GRovehill 6-7575

LIETUVIAI TĖVAI, PASINAUDOKIT

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA Kennebunkport, Maine. SU VISOM AMERIKOS GIMNAZIJŲ TEISĖM.

Išeinamas pilnas į kolegijas paruošiamųjų gimnazijų kursas. Oficialiai dėstoma lietuvių kalba po 5 pamokas savaitėje 4 grupėms.

Veikia jaunimo organizacijos, puoselėjami sportai, duodama lietuviška gyvenimo orientacija. Pati gimnazija padeda mokiniams įstoti į kolegijas.

Dėsto 20 mokytojų bei instruktorių. Mokiniai gyvena bendrabuty. Atlyginimas visiems prieinamas. Atsižvelgiama į kiekvienos šeimos padėtį. Registruokite mokinius 1968-1969 m. Priimami berniukai baigę 8 skyrius.

Informacijų ir kitais reikalais rašykite:

Rev. Rector
St. Anthony High School
Kennebunkport, Maine 04046

WAGNER & SONS

Typewriters - Adding Machines - Checkwriters

Nuomuoja - Parduoda - Taiso

NAUJOS — NAUDOTOS

Virš 50 m. patikimas patarnavimas

MOKYKLŲ BAIGIANČIEMS DĖMESIO!!!

Pirkę mašinėlę Olympia arba Hermes

portable ir atnešę šį skelbimą gausite \$5.00 nuolaidą.

NAUJOJE VIETOJE

5610 So. Pulaski Road, Tel. 581-4111

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto šeštadienio ir sekmadienio nuo 9:30 iki 10:30 val. ryto Vakarais pirmadienio 7 val. vakaro.

7159 South Maplewood Ave. Chicago, Illinois 60629

VISOS PROGRAMOS IR WOPA

1400 kl. AM ir 1027 mg FM

Telef. HEmlock 4-2113

Jaunimo Centras
5620 S. Claremont Avenue
1968 m. gegužės 18-tą d.
 šeštadienį, 8-tą val. vakaro
Gegužės 19 d. sekmadienį,
 3 val. po pietų
Gegužės 25 d., šeštadienį,
 8-tą val. vakaro.
Bilietai: Marginiuose, 2511 W. 69th
 St., ir vaid. dieną prie įėjimo.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS JAUNIMO TEATRAS stato

CURRICULUM VITAE

Anatolijaus Kairio 2 veiksmų tragediją komiškai

Režisuoja komp. Darius Lapinskas

VAIDINA: R. Vasiukevičius, J. Jakštytė, D. Beliuaitė, M. Smilgaitė, Ž. Bilaišytė, A. Viktoras, V. Beleska, L. Alenskas, L. Raslavičius, G. Mykolonytė, V. Barauskas, J. Jasaitis ir kt.

Kostiumai ir grimas: L. Koklytės
 Muzika ir šokiai: D. Lapinskas
 Jaunimo Teatrą administruoja
 LB Kultūros Fondas.

KAI LAIKAS SUSTOJA VIETOJE

B. CIPLIJAUSKAITĖ

Vienam Pirenėjų pusiasalyje dar daug yra kaimų bei miestelių, kur, atrodo, žmonės tebegyvena beveik viduramžių atmosferoje, nematę civilizacijos pažangos bei ydų, tebedirbdami laukus su jaučiais ir mediniu arklui, nepripažindami vonios, bet kartu ir išlaikydami nuostabią vidinę pusiausvyrą bei sveiką galvą seną. Dažnas ispanas ar portugalas kaimietis nustebina savo gyvenimo filosofija, savo įgimtu taurumu bei sugebėjimu reaguoti į bet kokią situaciją.

Ispanijoj didesni miesteliai jau paliešti "pažangos" su visom jos atnešamom naujovėm, tačiau Portugalijoj dar tebegalima juose dvidešimtą amžių užmiršti. Vienas iš jų: Evora, jau gerokai į pietus nuo Lisabonos. Kaip visi Portugalijos pietų miestai, jis tvarka baltumu. Kaip visur Portugalijoj, kur tik galima, matyti ir gėlės. Nuostabiliausia po šį miestą vaikščioti naktį, kai jis visai išmirus, kai žibintų šviesoj jo sienos atrodo dar baltesnės ir kai tikiesi iš siaurųjų gatvių ar senų portalų pamatyti išlendantį tipinę žydą ar arabą, puikiai atitinkantį aplinkos stilių. Net ir patys portugalai vadina šį miestą muziejumi. Jis visai dar nesugadintas; išlikę jį supančios senos miesto sienos, akveduktas, į tvirtoves panašios bažnyčios, savo architektūra tipingos tai sričiai su mažais, apvaliais, į pagrindinį pastatą įsijungiančiais bokšteliais ir lyg stambiais mezginiais papuoštais stogais. Viena iš pagrindinių Evora išimčių: romėniška, puikiai išsilaikiusi šventykla. Taip pat tuoj patraukia akį jos pagrindinė aikštė, apgaubta portikais, ir kai kuriom valandom virte verdanti ten susibūrusiais žmonėmis.

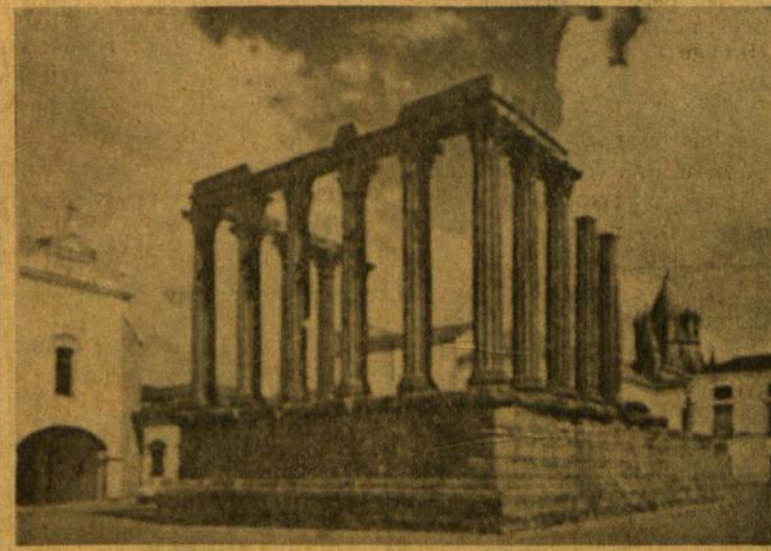
Keliauninka, truputį pavargęs nuo gerokai primityvių viešbučių šiaurės Portugalijos mieste liuose, maloniai nustebina ir beveik užkeri senam vienuolyne valstybės įrengta "pousada", kurion įėjus, nesunku suprasti, kad kadaise ji buvo perpildyta vienuoliais. Jei jau pats miestelis atrodo tikras ramybės įkūnijimas, patiekus tan pastatan, pasaulis iš viso užmiršamas. Vienuolių celės dabar pavirtę jaukais, kambariais, apstatytais skoningai parinktais, epochą atitinkančiais baldais. Refektoriumas ir dabar priklaudžia išalkusi, o skaityti ar kava girknot jis gali žiūrėdamas į senas kolonas ar šešių amžiaus imantrius langų papuošimus.

Turi Evora ir muziejų, o nemažai pakeleivių sutraukia jos ne paprastai turtinga biblioteka bei archyvas, kur dar ir šiandien galima atrasti niekieno neužtikto dokumentų, poezijos, įvairių raš-

tų. Darbas ten gana primityvus: senas, storų sienų pastatas žiemos metu gerokai šaltas ir drėgnas, o vienintelė, jį apšildyt bandanti krosnelė, dažniau savo dūmais išspaudžia ašaras, negu leidžia pausti šilumą. Bet tarnautojai linkę visa kuo padėti, darbo valandos ligos, tad beveik nėra nuostabių tipingame kampely atrasti ir studentą iš Amerikos, renkantį medžiagą tezei apie Portugalijos vyskupus...

Visos Evora apylinkės daugiau sia pašvęstos žemdirbystei, nors gana svarbi ten ir kamščių pramonė. Suvenyrų krautuvėse ir liaudies meno muziejuje gausu kamščio dirbinių, tiek praktiškų, tiek ornamentinių: įvairiausios iki detalių išdailintos figūrėlės, kartais beveik filigrano smulku-

matys žmonės dar tebegyvena pereinamojo amžiaus papročiais. Dar ir šiandien nepamatysi čia moters kavinėje ar vakare gatvėje; dar ir šiandien jie tebenešioja žiemą avies kailinukus ir labai specialios formos kepurės. O nepratusį tokiuos miestelius stebina jo gyventojų kiekio keitimas. Rytė, nuėjus į kavinę, atrodo,

Romėnų šventovės liekanos Evoroje, Portugalijoje.

kad ten žmonių iš viso nėra, bet kai sugrįžti apie pietus, kai suvažiuoja visi žemdirbiai iš apylinkės, jos nebeatpažįsti: joje prigužė simtai vyrų, o pokalbiai vedami tokiu balsu, jog pašalinis beveik bijai apkursti.

Laikas čia beveik neegzistuoja. Nors pagal tvarkaraštį iš Lisabonos traukinys turėtų ateiti per tris valandas, kartais jis važiuoja penkis ar šešias, bet niekas tuo nespėti padaryti to, ko nori? Tas pat ir krautuvėse, bibliotekoje, restorane: ten žmogus beveik priverčiamas pilnai gyventi, jam paliekama laiko, kad suvoktų, ka-

jis daro, ir kad išsamonintų, jog visi jo darbai taip mažai reikšmingi prieš amžinybę. Mielas, gražus šis miestas, dar visai neišmokęs išnaudoti turistų, dar tebevertinantis žmogų pagal tai, kuo jis yra, o ne pagal jo piniginę, sąskaitas užmokant.

— "Drauge" spausdinta Charles Angoffo knygos "Rudens prisiminimai" recenzija buvo išversta į anglų kalbą ir kartu su originalu bus padėta muziejuje, nes visa, kas surišta su rašyt. Angoffo darbais, eina į Bostono universitetą, kur jo garbei yra atidarytas specialus skyrius.

Mykolo Vaitkaus atsiminimai

(Atkelta iš 4 psl.)

Ir Vaitkus pridėdą:

"Aš juokiaus, bet savy pamaniau: o vis tiek jis ne visai kvailai kalba: yra gražių tiesos grūdelių!" (223 psl.).

Nuoširdus, atviras, vaizdus

Savo atsiminimuose Vaitkus yra nuoširdus ir atviras. Jis pasakoja, kaip "Triumfe", žiūrėdamas kažkokį humoristinį filmą juoko ašarom šlapiai priverkė dvi nosines. Jis nėra sausas rigoristas ir žvelgdamas į aktorę, taria: "Kurmytė — stambutė, moteriškai jėginga... Ta grakšti, bet plataka bei gili duobikė kietam smakre neįtikėtina, bet švelni; betgi sakyte sako, jog bučkis, netgi didžiulis, galėtų joį tilpti". (204 psl.).

Vaitkaus palyginimai vaizdūs. Pvz. 151 psl., rašydamas apie Kipro Petrausko dainavimą, prataria: "verčiau nebandyk apibūdinti — nutrintum peteliškei spalvas". Kur pritrūksta naujo žodžio, išgauna naują išpūdį, pavartodamas išradingesnę formą. Sakysim, apie jauną solistą Aleksandrą Kutkų rašo, kaip jis "dailios burnikės lūpas suformavęs į meilią šypsukę" (psl. 152). Ar-

ba — aprašydamas pobūvį pas Vytautą Bičiūną, pasakoja, kaip po sąžiningo valgymo ir gėrimo (nors nė vieno nebuvo ikausušio) akys ėmė skaisčiau blizgėti ir šnekos čiurliais čiurlėt (201 psl.).

Nešlygintas gruodas

Vaitkus stiprus, kai jis pasakoja savo asmeniškų pergyvenimų ir stebėjimų, tačiau praranda tą intriga, kai ima skelbti iš kultūros istorija.

vadovėlių žinomas bendrybės apie nepriklausomybės kovas. Kartais neišvengia pasikartojimų ir banalybių bei įterpia kokį sakinių pro domo sua, kuris tik vietą be naudos užima... Pasitaiko ir viena kita korektūros klaida. Pvz. rašoma Mickievičius, Senkievičius (189 psl.) ir Mickievičius, Senkevičius (195 psl.).

Bet tai vis smulkmenos, nuo kurių vargu ar rastumei laisvą kokią knygą. Apskritai, Vaitkaus atsiminimai įdomūs, intriguojantys, naudingas įnašas į mūsų kultūros istoriją.

HIGH RATES

4.75%

per annum
on regular savings

5.25%

per annum
on investment bonus

Savings insured to \$15,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
 4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

FRANK'S TV and RADIO INC.

3240 SO. HALSTED STREET Tel. — CA 5-7252
 DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO,
 STEREO APARATŲ PADAVIMAS IR TAISMAS. TAIPGI ORO
 VESINTUVAI IR SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.

Highest Rates on Savings

At Standard Federal Savings your savings earn at the highest rate paid by any savings institution in Chicagoland.

Chartered & Supervised
 by an Agency of the
 United States Government

4³/₄% 5¹/₄%

PER ANNUM, CURRENT RATE

PASSBOOK SAVINGS

Earnings are added and compounded four times a year. 4.75% compounded quarterly is 4.83%. Build your savings with a passbook account. Develop the habit of saving regularly.

6 MONTH CERTIFICATES

Issued in minimum amount of \$10,000 and larger amounts in multiples of \$1,000.

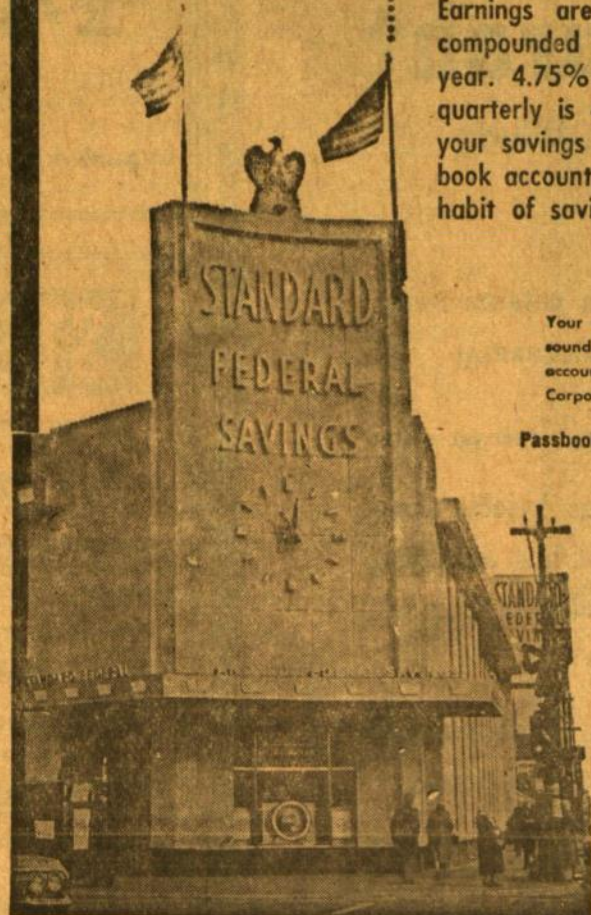
SAFETY ASSURED

Your savings are protected by our great strength in Reserves, our sound assets, our careful operating policies and by insurance of accounts to \$15,000 by The Federal Savings and Loan Insurance Corporation, a Permanent Agency of the U.S. Government.

Passbook Savings in by the 10th of the Month Earn from the 1st.

ASSETS OVER \$125,000,000.00

RESERVES and SURPLUS OVER \$10,500,000.00
 Over 2 times legal requirement

STANDARD FEDERAL SAVINGS

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone VI 7-1141

OPEN MON. and THURS. 9 to 5; TUES. and FRI. 9 to 4
 SAT. 9 to 12 Noon WEDNESDAY—CLOSED

Kas tik turi gerą skonį,
 viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 5211 S. Western, PR 8-5876

Vedėjas — J. LIEPONIS

...dienomis ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 10:30 val. Kitom
 dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro
 Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 val. po pietų

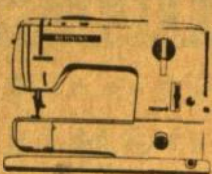
SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 S. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
 GEGUŽES - MAY MEN. 9, 10 ir 11 D. D.

MEISTERBRAND V.S.O.P.		
IMPORTED GERMAN BRANDY	Fifth	\$4.89
FELIPE II Imported Spanish BRANDY 80 Proof	Fifth	\$5.98
BISQUIT 3 STAR COGNAC	Fifth	\$5.29
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P	Fifth	\$4.89
STOCK IMPORTED		
Dry or Sweet VERMOUTH 30 Oz. Bottle		\$1.69
CANADIAN DE LUXE Imported 86.8 Proof CANADIAN WHISKY	Fifth	\$3.98
DE MULLER'S Imported Spanish Burgundy, Rose, Riesling or Sauterne	Fifth	98 c.
JACQUIN'S FORBIDDEN FRUIT LIQUEUR	Fifth	\$5.29
ZYTANIA 100 Prof Imported Polish VODKA Distilled From Rye	Fifth	\$5.59
SOUTHERN COMFORT 100 Proof LIQUEUR	Fifth	\$3.98

SIUVIMO Mašinos

* BERNINA
 * NECCHI
 * ELNA
 * VIKING
 * PFAFF
 * SINGER

Šveicariškos, vokiškos, itališkos, japoniškos ir kitų firmų.

Taisome, parduodame ir nuomojame priemonėmis kainoms ir sąlygoms. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, pirtalkome pagal skonį kabnėtus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose.

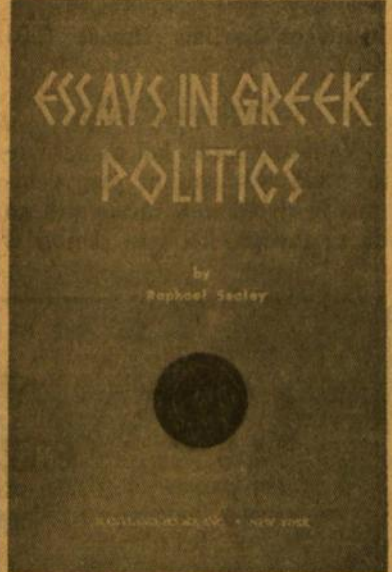
BERNINA DISTRIBUTING CO.
 4214 So. Archer Avenue,
 Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-0044;
 927-0045. Ved. Arvydas M. Dikinis

Kultūrinė Kronika

— Andrieaus AMENS IN AMBER rekomenduojama JAV bibliotekoms. Library Journal ba landžio mėn. 15 dienos numerį išspausdino Leonardo Andrieaus poezijos rinkinio AMENS IN AMBER recenziją. Edith French Waterman rašo, kad Leonardas Andrieaus, kunigas, poetas ir redaktorius, šiuo metu yra JAV ir Kanados lietuvių pranešimų vyriausias provincijos ir kad jo eilėse, kaip ir kai kurių kitų garsių poetų kūriniuose apstu religinės pasijos. Knyga esanti grakšti, juoda-balta iliustracijos viažuojančios vabzdžių šilka-verpių fone. Eilėraščių išdėstymas esąs neperkrautas, spausa ant kreidinio popieriaus, ir kiekvienas puslapis atrodo kaip vieta brangakmeniui laikyti. Eilėraščių esą lengvi, kaip lengvas esąs dvikvotos kalavijasis. Stilius moderniškas. Nuotaika krikščioniška. Rekomenduoja viešosioms bibliotekoms.

AMENS IN AMBER labai talentingai išvertė poetė Demie Jo naitis. Iliustravo Telesforas Valius. Išeido Manyland Books, Inc. Kaina \$4.

— Dail. Romo Wiesulo grafikos paroda, visą mėnesį vykusi Weyhe galerijoje, N. Yorke, buvo dar savaite pratęsta — iki gegu-

Prof. Raphael Sealey knygos viršelis, pieštas Pauliaus Jurkaus.

Viktoras Petrionis Peizažas (Nuotr. V. Noreikos) Iš Dailės klubo parodos Ciurlionio galerijoje, Chicagoj

— Raphael Sealey, Californijos universiteto profesorius, mokas eilę kalbų, tarp jų puikiai išmokus lietuviškai, parašė knygą angliškai "Essays in Greek Politics", iš kurios aišku, kaip autorius puikiai pažįsta graikų politiką ir literatūrą. Knyga išleido Manyland Books leidykla, gi, kaip iš įvado matyti, leidimą parėmė New Yorko valstijos universitetas Buffalo mieste. Knyga i-rista į kietus viršelius, 200 psl. Kaina 6 dol. Aplanką piešė P. Jurkus.

— Atgarsiai Indijoje. Vienas iš įtakingiausių Indijos kultūros žurnalų, THE INDIAN P.E.N.,

leidžiamas Bombėje ir kuris yra visos Indijos PEN klubo narių organas, šiuo metų vasario mėn. numeryje plačiai parencenzavo Manyland Books leidyklos, vadovaujamas Stepo Zobarsko, išleista havijskų poemų knygą:

Geriausia dovana siųsti į LIETUVĄ Vertingiausia dovana DOVANŲ PAŽYMEJIMAI

Tik Dovanų Pažymėjimai yra vertingiausia dovana ir daug geriau negu siuntiniai. Jūsų giminės tai patvirtins.

TIK DOVANŲ PAŽYMEJIMAI duoda galimybę Jūsų giminėms pirkti viską ką jie nori — Maistą, Rūbus, Medziagas, Batus ir daug, daug kitų reikmenų — amerikoniškų, vakarų — europietiškių ir vietinių — specialiose Vneshpoytorg dolerių krautuose. Jūsų giminės tai patvirtins.

TIK DOVANŲ PAŽYMEJIMAI duoda galimybę Jūsų giminėms pirkti viską ką jie nori SPECIALIOMIS, LABAI NUPIGINTOMIS, KAINOMIS. Jūsų giminės tai patvirtins.

JOKIO PAPILDOMO MOKESČIO nei siuntėjui, nei gavėjui.

Užsakykite dabar. Užsakykite per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 E. 23rd Street
New York, N. Y. 10010

Prašykite nemokamo katalogo.

Igaluoti Podarogits, Inc. atstovai.

ta" (Nr. 43). Malonių linijų ir žalių medžių ritmu banguoja ir "Medžių piovėjai".

Vyrijos duoklė šioje parodoje galėjo būti kur kas stipresnė ir gausesnė. Joje labai būtų praverę Henriko Blyskio, P. Aleksos, Alvydo Bičiūno, J. Mikelevičiaus, V. Ramonio darbai.

Šioje parodoje (iš dviejų vyrų) įvairesniu ir kūrybingesniu užmoju pasižymi vien A. Trinkūno darbai. Išskirtinis "Šokis", atlikas aliejumi, bet apgaulingai daras kone grafikos išpūdį.

Viktoro Petrionio aliejiniai peizažai dar gerokai bandyminei vystymosi stadijoje. Tikresnė tapyba jau padvelkia "Pavasaris" (Nr. 24), bet ir jis gerokai pautieniškas.

Viso parodoje išstatyta 47 darbų. Paroda uždaryma gegužės 12 d. Šiandien ir rytoj ją galima lankyti nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak.

Norėdami geriau aptarnauti mūsų gausius klientus, perėmėme dar vieną restoraną Oak Lawn mieste. Galite būti užtikrinti, kad turėsite skanūs valgius, skubų patarnavimą, kaip ir mūsų pirmame restorane. Kviečiame ir lauksime jūsų atsilankant.

Kilty's Restaurant

4545 West 95th Street, Oak Lawn, Illinois

(2 blokas į rytus nuo Cicero Avenue)

Telef. — GARDEN 4-5800

Jauki atmosfera — skanūs valgiai — skubus patarnavimas

VESTUVOMS IR BANKETAMS YRA PRIVATOS KAMBARIAI
NUO 10 IKI 800 ASMENŲ.

Atidarymas nuo 8:30 val. ryto. Sekmad. ir šventad. nuo 1:00 val. popiet.

STEVE GIANAKAS, Artesian restorano įsteigėjas kviečia visus lietuvius dabar lankyti KILTY'S restoraną, kol bus atstatytas ARTESIAN restoranas. Atstatymo darbai jau pradėti ir tikisi atidaryti rpgsėjo mėnesyje.

St. Gianakas dėkoja visiems lankytojams, kurie pareiškė užuojautą dėl ištikusios nelaimės — gaisro, Artesian restorane.

ALOHA: POLYNESIA, kurios autorius Joseph Joel Keith buvo aktyvus Indijos spaudos bendradarbis. To žurnalo redaktorė Sophia Wadia pažadėjo artimoj ateiityje parencenzuoti ir lietuvių rašytojų veikalus.

— Vilniaus operos solistą Virgilijū Noreiką ir "Estoniją" (talinno) operos solistą H. Krumą Maskva įtraukia į savo "žvaigždyną". Sov. S-gos kultūros ministrė J. Furceva pasakė spaudos atstovams, kad gegužės 5-13 Maskvoj rengiamame festivalyje pasirodys ir šie solistai. O festivalio vardas — "Maskvos žvaigždės".

Platinkite "Draugą".

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MEGEJAMS

Daug autapysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas Atidarymas pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Telef. PROspect 6-8998

MOVING

perkrausto baldus iš art ir toli.

A. BENIULIS

Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai ir metalo apliet rėmai.

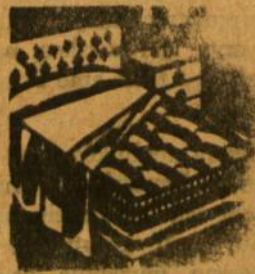
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIRginia 7-7258 59

Mes mokame **5 1/4** % ant visų aųpymo certifikatų

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
August Saldukas
Chairman of the Board

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ STAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atidarymas pirmadienį ir ketvirtadienį, 9-9 val.; antradienį, trečiadienį ir šeštadienį, nuo 9 iki 6 val. sekmdadienį atidarymas nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

SPARTA

parduoda Telefunkon, Grundig, Olympia, Zenith, Burroughs, Royal, ITC ir kt. produktus, tiesiai ir pigiau iš firmų sandėlių;

RASOMAS masinės lietuvių ir kt. kalbomis — RADIO — stereo, consoles, transist. ir kt. — PATEFONAI — ĮREKORDAVIMO aparatai — SKAICIAVIMO mašinos etc.

Katalogus ir informacijas gausite pranešę savo adresą SPARTA sav.: J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Drive, E. Northport, N. Y. 11751, tel. (516) 757-0955 • Chicagoje informuoja A. Daugirdas GR 6-7399.

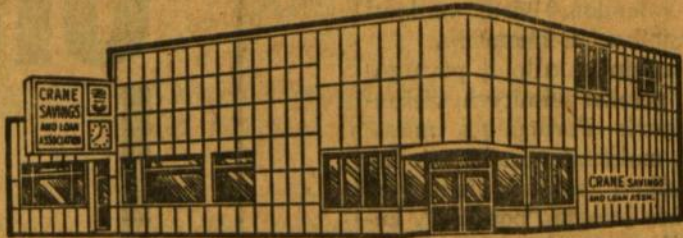
METROPOLIS-RESTORANAS

6538 S. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. — TEL. 476-9009

Vienintelis lietuviškas restoranas su gerais patiekalais, kaip šašlykas, šnicelis ir kt., didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškoj jaukių nuotakoj, gūšito pralaidi laiką, skaniai pavai-gyti ir atsigalvinti.

Atidarymas kasdien nuo 3 val. popiet iki vėlumo. Šeštadienį, ir sekmdadienį, nuo 12 val. d. iki vėlumo. Visi prašomi atsilankyti.

Savininkai PETRAS IR ANTONINA KAUSAI

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING SPACE

4 3/4 %

Naujas aukštas dividendas
mokamas už investavimo
sąskaitas.

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS:

PIRMADIEN, ir KETVIRTADIEN, 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRADIEN, ir PENKTADIEN, 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTADIEN, 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiadien, uždaryta

STEIN TEXTILE CO.

PAPUOSKITE BUTĄ NAUJOMIS
UŽUOLAIMOMIS.

Išsilykite urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokados, "boucle's" ir "fiberglass".

PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSITE DOVANĄ.

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylonų, taffeta, aksomo, ANGLISKŲ MEDŽIAGŲ paltams ir kostiumams stuntimui artimesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., WA 7-3737

Atidarymas kasdien ir sekmdadienį 9:15 v. r. iki 5:30 vak. Pirmadienį, uždaryta.

Nemokama vieta mašinoms pasistatyti už kampo į šiaurę Jefferson Street — Chernin's aikštėje.

- Vestuvės: spalvota ir juoda baltą (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

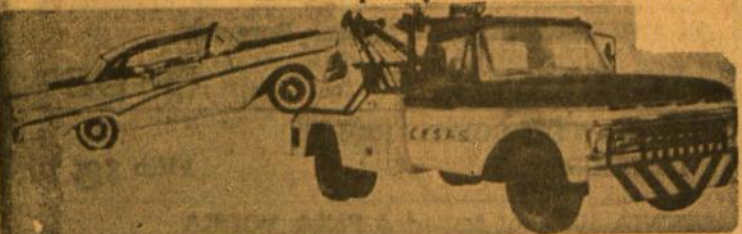
Tel. — HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

Automobilio nelaimės atveju skambinkite (In case of accident, call)

COUNTRY AUTO REBUILDERS
GR 6-7777 24 hour towing service

Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai

FRONT WHEEL ALIGNMENT — WHEEL BALANCING
BODY AND FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629

Savininkas — MIKAS ČESAS

NAUJI LEIDINIAI

• **AIDAI**, 1968 m. balandžio mėn. Nr. 4. Mėnesinis kultūros žurnalas. Redaguoja dr. Juozas Girmius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122; administracijos adresas: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Metinė prenumerata \$7.

Naujas žurnalo numeris pradedamas R. Serapino straipsniu apie Vydūną, kaip filosofą moralistą. Šiuo straipsniu minimas šimtmetis nuo Vydūno gimimo. Baigiamas jau anksčiau pradėtas spausdinti A. Rukšos raštas apie Lietuvos Vytauto Didžiojo universitetą. Baigminėse šio straipsnio pastabose, be kita ko, sakoma: "Vytauto D. universitetas buvo viena iš pačių pagrindinių priemonių tinkamai išnaudoti dideliam lietuvių tautos laimėjimui dvidešimties metų nepriklausomo gyvenimo laikotarpiui, brandinant tautos kultūrą. Jo renkmė nesibaigė su nepriklausomybės praradimu. Nors žymi šio universiteto profesorių dalis pasitraukė svetur, tačiau aukštosios mokslo įstaigos, kaip Vilniaus universitete, Mokslo akademijoje, ne liko visai tuščios vietos, kad jas galėtų bet kas svetimas beato dairiškai užimti".

Vladas Jakubėnas plačiai nagrinėja jubiliejinės Vasario 16-os proga Chicagoje atliktą Juliaus Gaidelio kantatą "Kovotojai", kruopščiai ieškodamas jos nepasisekimo priežasčių. Apie lenkų 1938 metais įteiktą lietuviams ultimatumą rašo Algirdas Budreckis, nuo šio artimosios istorijos fakto sueinant jau trisdešimčiai metų.

Grožinės literatūros puslapiuose regime gerą pluoštą Dan guolės Sadūnaitės eilėraščių, liudijančių vis didėjančią poetės brandumą. Iš čia paskelbtų naujųjų RUDUO ir COTE D'AZUR bėnė bus vieni iš geriausių visoje Sadūnaitės ligšiolinėje kūryboje. Pateikiamas taipgi puslapis ispanų poeto Jorge Guillen eilėraščių, verstų B. Cipijauskaitės. Apie Guille- na ir jo kūrybą apžvalgų sky- riuje rašo pati vertėja. Duoda- mas puslapis eilėraščių ir Lie- tuvos žydo Girsio Ošerovičiaus, rašančio žydiškai. Spausdinami čia eilėraščiai lietuvių kalbon išversti A. Baltakio ir Just. Marcinkevičiaus. Tikra naujie- na šį kartą Antano Jasmanto novelė, o gal baladė "Kristaus sugavimas", sukrečianti skaity- toją savotiškai dialektiniu šiur- pu.

Apžvalginėje žurnalo dalyje pirmoje eilėje keliama lietuvi- bės padėtis jaunime, kuri čia vadinama tiesiog aliarmiška: "Užnot atsakingai jungusis i lietuviškuosius rūpesčius, ren- kamasi maistingą "disintetiz- mą", save pervertinant, kitus nuvertinant. O dauguma, nors

LEO'S SINCLAIR SERVICE

LEONAS FRANCKUS
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos
Tune-up ir Motorų Remontas

5759 So. Western Ave.
Kampas 58th Street
Telefonas — PRospect 8-9533

APDRAUDŲ AGENTŲRA
Namų, automobi-
liu, gyvybės,
sveikatos, biznio
Pateiktos išsimo
kėlimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 S. Kedzie Ave., PR 8-2233

Sinclair SERVICE
Kampas Richmond ir 63rd Street
Užsieninių ir vietinių automobilių
taisykla. Priklauso Chicago Motor
Club. Nelaimės atveju, išsiblinkite
GR 6-3134 arba GR 6-3353
Sav. — Juozas (Joe) Juraitis

AIDAI

Naujo "Aidų" numerio viršelis, papuoštas V. Kasiulio "Notre Dame de Paris".

jaunystę maišėsi sąvųjų tarpe, nesusipratimas. Atrodo, kad vėliau nebeapsiekiama dingsta ir iš mūsų pasaulio". Liečiant Baltijos tautų, ypač lietuvių ir latvių bendradarbiavimą, akcentuojamas latvių tam reika- lui leidžiamas žurnalas "Treji Varti". Iškeliama lietuvių kū- rybos vertėjų latvių kalbon Jan- io Zarinš nuopelnai. Šiltai pri- simenamas neseniai miręs reži- sierius Ipolitas Tvirbutas. Įdo- miai paliečiami Rumunijos ir Vatikano santykiai.

Naujoms knygoms skirtuose puslapiuose Titas Alga recen- zuoja naują Vlodo Slaito kny- gą "34 Eilėraščiai". Recenzen- tas per daug nukrypsta į vieną pusę, detalizai ir žodiškai ieško- damas daugiau vien neigiamų Slaito poezijos slystelių. Manytume, kad ir šioje poeto knygoje greta pasitaikančių ne- tobulumų (šimtu procentu to- bulai net ir genijai nerašė) yra apščiai ir to, ką yadintume ge- ra ir šlaitiška poezija. Prieš ją užsimerkti ir skaityti sąžini- gai, kiek kartų tą ar kitą žodį autorius knygoj pavartojo yra gana netikslu. Tada "blusinėja- masi" tik smulkmenose, neap- rėpiant rinkinio visumos. Sa- kysim, kiek nesuskaičiuojamai daug Niliūnas savo "Praradimo simfonijose" yra pavartojęs žo- dį "vėjas". Bet dėl to vėjo nu- vertinti visą knygą būtų tikras

Knygų skyriuje Pr. Skar- džius dar recenzuoja L. Jurgu- tytės "Baldaufienės lituanistinė disertacija "Der Gebrauch der Pronominalform des Adjektivs im Litauischen", išleista Otto Sagner leidyklos Muenchene. A. Rukša mini Mykolo Lietuvio XVI amž. atsiminimus, neseniai išleistus Lietuvoje. Labai pa- ranki, skaitytąjį stambmenose tiksliai informuojanti Alausiaus apžvalga "Is lituanistinių kny- gų Lietuvoje". Numeris papuoš- tas pluoštu dail. V. Kasiulio darbų.

— **THE MARIAN**, May, 1968. Tėvų marijonų leidžiamas mėne- sinis religinės kultūros žurnalas. 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629. Metams \$4.
Vedamajame red. dr. J. Pruns- kis svarsto riaušių miestuose ir maistavimų universitetuose pro- blemas. Laikraštiniškė E. Peisson rašo apie Šv. M. Marijos temas mene. Žurnalistas A. B. Haines informuoja apie ištremtus iš Ki- nijos benediktinus, kurie atlieka didelį dvasios kultūros darbą Ca- lifornijoje, Šv. Andriejaus abati- joje. Amerikietė A. Tansey infor- muoja apie archeologinius tyri- mus Šv. Žemėje. Gr. Krivickie- nė jautriai perteikia motinos ap-

VANDENS NULEIDIMO VAMZDŽIAI: aluminijaus, baltai dažyti, be jokių sudūrimų, ant viso namo. **GARAŽŲ DURYS** ir jų elektron.-radaro atidarymai. **TVOROS** — geležies, nylono. Įvairių spalvų. **LANGAI IR DURYS** — įvairių išdirbysčių ir metalų. **STOGELIAI** — ant langų ir durų.

PAGERINKITE IR PAPUOŠKITE SAVO NAMUS.
KOSTAS BUTKUS
VISKAS NAMŲ PAGERINIMUI
Saukite tel. rytais PR 8-2781, kitu laiku LU 5-6291

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vienu metų taupymo
laktus nuo išdavimo datos
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant
po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL. 60608, Tel. VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas
už indėlius taupymo knygutėse.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

tarimą lietuvių dainose. Vietna- mo karys Alb. Hamburg pasako- ja šiurpius nuotykius fronto kon- vojuose. Kun. Ant. Švedas, MIC, rašo apie pastangas gelbėti jau- nas mergaites, patenkančias į did- miesių klystkelius. A. Tarasukai- tē pavaizduoja moters išpūdžius, atsilankius į pasionistų vienuo- lyno kliauzūrą. Duodama filmu ir religinio gyvenim apžvalga, paminimas kun. dr. V. Rimše- lio sidabrinis kunigystės jubilei- jus. Numeris iliustruotas Crivel- lio, Boticello, Raphaelio, Renoi- ro, Jonyno kūrinių reprodukcijo- mis, R. Kisičiaus ir daugelio ki- tų nuotraukomis.

KRONIKA

— Aktorių mainai ir kalbos reikalai Pabaltij. Kauno muzik. teatre rodoma J. Strauss'o o- peretė "Vienos kraujas". Režisie- rius ir dailininkas — estai. Siau- lių dramos teatre vaidinamas A. Fredo vodevilis "Damos ir husa- rai". Režisierė irgi, berods, estė. O estams jau antrą filmą "su- ka" lietuvis operatorius Algima- tas Mockus. Antrame estu filme ir vaidina du lietuviai — Gerli- da Kovaitė ir Juozas Budraitis.

Dar niekas viešai nepaklausė ir neaiškino, kokiais sumetimais tokie mainai vyksta arba ko tuo siekiama. Ar lietuviai pristigo re- žisierių, o estai filmų aktorių, tin- kamiesnių už Lietuvos dar nesu- švitusias žvaigždes? Arba, kaip

fokiais atvejais sprendžiamas kalbos klausimas: ar lietuviai ak- toriai išmoka pakankamai ge- rai estiška, ar estų filmai iš kar- to vaidinami rusiškai? Jei rusiškai, tai ar nepasižy- mėjusių aktorių lietuvių kvieti- mas reiškia, kad estai nerado sa- vo tarpe aktorių, norinčių ir ga- linčių vaidinti rusų kalba?

Laikraštiniškai Lietuvoj (taip pat ir Latvijoje bei Estijoje) dabar nepaprastai gerai išmankštinti nutylėti, kokia kalba vartojama viešose renginiuose, — ypač su- sirinkimuose bei išklmėse, kur

DULKIŲ SIURBLIŲ TAISYMAS.

Valome, ištepame, suderiname, Pakeičiame (hoses) — žarnas.

Parduodame ir taisome visų gamy- bų dulkių siurblius ir turime dalis, maišelius ir visus prijungimus (da- lis) visų gamybų siurbliams — Electrolux, Hoover, Eureka, Kirby ir Royal bei kitų.

BERNINA DISTRIBUTING CO.
4214 So. Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-0044;
927-0045. Ved. Arvydas M. Dikinis

Cosmos Parcels Express Corporation

Licensed by VNESHPOSILTORG

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelio metų patirtimą siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS I LIETUVĄ ir kitas USSR dalis Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garan- tuota skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Vi- suose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasi- rinkimas prieinamom kainom.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus Butams giminėms gyvenantiems Lietuvoje ir kitose Sovietų Sąjungos dalyse, o taip pat Sovietų gamybos visokiems prekėms jų tarpe — auto- mobilai, motociklai, televizijų aparatai, radio transis- toriai, magnetofonai (tape recorders), kuriuos galima užsakyti per mūsų firmą.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45th St., New York, N. Y. 10036

Tel. — 212-245-7905

SKYRIAI:

- NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd AvenueAL 4-5456
- NEW YORK, N. Y. 10011, 108 West 14th St.CH 3-3905
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union AvenueEV 4-4852
- BROOKLYN 7, N. Y. — 609 Sutter AvenueDI 5-8808
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut AvenueLI 2-1767
- SOUTH BOSTON, MASS. 327 W. Broadway,Tel. AN 8-0068
- BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore AvenueTL 6-2874
- CHICAGO 25, Ill. — 2222 W. Chicago AvenueRR 8-6966
- CHICAGO 6, Ill. — 3212 So. Halsted StreetWA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary RoadTO 1-1098
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W.GL 8-2256
- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau365-5255
- HARTFORD, 14, Conn. 200 Franklin Ave. Tel. 233-8030 ir 246-0215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave.ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 309 W. Federal St.RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 990 So. Atlantic Blvd.AY 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th StreetFO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield AvenueBI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave.LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street274-6400
- PASSAIC, N. J. — 176 Market StreetGR 2-6387
- PHILADELPHIA, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St.PO 3-4818
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson StreetHU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter StreetFI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 905 Bank StreetPL 6-0768
- WORCESTER Mass. — 169 Millbury StreetSW 8-2868

7
DRAUGAS, šeštadienis, 1968 m. gegužės mėn. 11 d.

dalyvauja koki nors "aukšti sve- čiai" iš Maskvos. Tas vengimas minėti rusų kalba, tačiau, savo reikšme iškalbingas: jis rodo, kad apie rusus ir jų kalbą Lietuvoj vyrauja nusiteikimas, kaip apie pakaruoklio virvę, kurią visi žino čia pat esančią, bet kurią nesma- gu garsiai paminėti...

O esama atvejų, kur išvengia- mas rusų kalbos ne tik minėjimo,

o ir paties jos vartojimo. Rašyto- jas V. S. Gira gerisi (G. K. 17) susitikęs Estijoje puikiai lietuviš- kai kalbančią estaitę, inžinierę tekstilininkę. "Kaip ji išmokusi lietuviškai? Egi visai paprastai: dažnos kelionės į Kauną, o ypač ilgi pokalbiai iš Tallinno su Kau- no fabriko darbuotoja, kuri nemo kanti jokios kalbos, išskyrus lie- tuvių..." (E.)

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYs MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345-8
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Moderniškos Kopyčios:
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2
4330 - 34 South California Avenue
Telefonai: LA 3 - 0440 ir LA 3 - 9852

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYCIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, bankietų laidotuvių
ir kitų papuošimų
2433 West 65rd Street, Chicago
Telef. PR 8-0832 PR 8-0834

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Tary
Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
8307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 SO LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 SO 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD. OAKLAWNS ILL. Tel. — 636-2320

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi.

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS REIKALU

Nuomonėmis besikeičiant

AUDRA BRAZIENĖ. Cicero, Illinois

Pakilia, tautinė dvasia repetuoja tautinių šokių grupės, rūpestingai dirba šventės organizatoriai — Tautinių šokių šventės komitetas. Taip ir reikia, tai puiku — viskas Tėvynės labui!

Šiuo metu visas dėmesys nukreiptas į tolimųjų vietovių grupes — rūpinamasi, organizuojamos lėšos šioms grupėms padėti atvykti į šventę, nes nuotolis — kelionės išlaidos yra didesnės už jų dvasinį entuziazmą.

Yra ir dar vienas svarbus, šventei rengiantis, reikalas, tai šokėjų tautinių drabužių tikrumas bei puošnumas — šventės tautinio efekto klausimas. Jei norima šventėje išvengti čigonisčių, kitatautiškų, iškraipytų, sumodernintų, klimatui pritaikytų ir kitokių panašių kostiumų, pats laikas šiandien šiuo reikalu rimtai susirūpinti. Baimę kelia naujovių ieškojimo pavyzdžiai, neseniai matyti Chicago scenoje. Ten mergaitės šoko vieną tautinį šokį trumpais sijonėliais. Iš po jų matėsi dar keli kiti, marškinių rankovės — visai nepanašios į tautinio kostiumo marškinių rankoves, galvas užsirušusias skarelėmis, žodžiu, vaizdas mums svetimas — katiušiškas.

Tiesa, šokis ten techniškai požiūriu buvo atliktas pasigėrėtinai. Šokio technikinis atgarsis pasigėrėjimu skamba dar ir šiandien čikagiškių lūpose, bet kostiumai!?. Panašus naujovių ieškojimo pavyzdys matyti ir nuotraukoje iš Pietų Amerikos lietuvių gyvenimo. Kur viena lietuvaite prie tautinio kostiumo buvo užsivilkusi net baltą mežgininę blūzėlę, jos rankovės buvo taip išpūstos, plačios, kaip visos parašiusios! Na, ir jei bent keletas tokių ir panašių naujovių ieškotojų atvyks į būsimą Tautinių šokių šventę, koks bus tos šokių šventės efektas!?

Konkretus pasiūlymas

Reikalas suprantamas: būtinai užbėgti už akių visiems galimiems netikėtumams. Siūloma, skubos keliu, parengti — išleisti lietuvių tautinių etnografinių spalvotų kostiumų albumėlis ir juo apdailinti šokėjų grupes. Ypač svarbu, kad toks albumėlis pasiektų tolimąsias vietas, kaip tai Pietų Amerikos, Šiaurės Kanados, kur jaunos — naujos grupės ir jaunų vadovaujamų turėtų reikiamus pavyzdžius. Tiesa, tokiu atveju laikas yra ne per daugiasia, bet dar yra, reikia tik noro, ryžto.

Leidinėlio piniginis klausimas, taip pat nėra neišsprendžiamas: jei šokių šventei yra metami tūkstančiai dolerių, kodėl šios sumos dalis negali būti paskirta ir šiam svarbiu reikalui? Be to, gal reikėtų pasiūlysti į talką ir moterų organizacijas, jos galėtų tam organizuoti piniginių vajų. Yra žmonių, kurie net siūlo pinigą šiam reikalui. Pvz. rašytoja J. Vaičiūnienė, nežinanti, kad ji gyvena iš kuklių pensininkės pajamų, siūlo čia pat keliasdešimt dolerių šiam svarbiu lietuviškam reikalui. Reikia manyti,

kad atsiras ir daugiau panašių, jautrių idealistų — pinigų aukotojų tokiu svarbiu reikalui.

Tokio leidinio parengimą lengvina dar ir tai, kad turima net keli egzemplioriai tautinių, etnografinių kostiumų rinkinių, jie yra spalvotų atvirukų formoje. Belieka tik imtis darbo. Ir jau nedelsiant.

—o—

Senstančios moterys

Ar moterys yra labiau susirūpinusios atslenkančia senatve už vyrus, ar ne? Užklaustas žymus psichologas atsakė teigiamai: moterys labiau susirūpinusios. Mūsų kultūringame laikotarpy senesni vyrai yra ir taip gerbiami bei vertinami. Metai po metų jie užima aukščiausias vietas, net ir tokiose pavojingose pozicijose, kaip kino aktoriai. Jie tampa "pasizymėję", kai pražilišta paliai smilkinius ir subręsta patyrimo.

Tačiau moterų tarpe yra jaunos, kurios yra vertinamos, begama paskui jas, varžomasi dėl jų, peršamas ir net vedamos daug vyresni už jas vyrų. Moteriai pasenti patraukliai yra tikrai gražūs žygdarbis — nes tai yra taip sunku, užbaigę žymusis daktaras.

Gintaro baliaus debutantės su trim pirmininkėmis; sėdi iš k. į d.: S. Petrošienė (Petroshus), Gintaro baliaus rengimo komiteto vicepirminė, Genė Krajiček, Chicago Lietuvos Moterų klubo pirm., ir Krist. Austin, Gintaro baliaus reng. kom. pirm.; stovi iš k. į d. debutantės: Sandra Kobey, Irena Miesevičiūtė, Vitalija Ruibytė, Silvija Kudirkaitė, Joana (Joann) Poškaite (Poshka) ir Cheryl Cernak.

Gintaro baliaus debutantės su pereinamųjų metų debutantėmis; sėdi 1967 m. debutantės iš k. į d.: Marija Prunskytė, Paulette Petrošūtė (Petroshus) ir Diane Kudirkaitė. Stovi iš k. į d. šių metų debutantės: Sandra Kobey, Irena Miesevičiūtė, Vitalija Ruibytė, Silvija Kudirkaitė, Joana Poshka ir Cheryl Cernak.

Gėlės Mamytei Motinos Dienoje

Nuotr. V. Maželio

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ Marija Eivaitė dalyvavo gegužės 4 d. Pick Congress viešbutyje surengtame Illinois muzikos federacijos suvažiavime programoje ir iškilminguose pietuose, atstovaudama Theta Chi muzikos klubą. Ji yra minėto klubo prezidentė. Tam klubui priklauso pietvakarių Chicago dalies muzikalios mergaitės. Jų tikslas ne tik pačioms lavintis muzikoje, bet ir stengtis padaryti pačią Ameriką tikrai muzikalia. Klube šalia amerikiečių mergaičių yra ir lietuvaite:

Kloris (dvi seserys), Sharkos (dvi seserys — restoranų savininkų dukros), D. Kajutis, D. Lucas ir kit. Marija yra Marijos aukšt. mokyklos mokinė, lanko Pedagoginę lituanistikos institutą, šoka "Grandyje", yra ateitininkų Lipniūno kuopos aktyvi narė ir jūrų skautė. Marija yra duktė Aleksandros ir inž. Aloyzo Eivų.

★ Lietuvių Moterų klubų federacijos Chicago skyriaus narių mėnesinis susirinkimas — pobūvis įvyko geg. 2 d. 7 val. v. Jaunimo centre. Susirinkimui vadovavo pirm. M. Krauchunienė ir sekretoriavo J. Valdienė. Susirinkus būreliui aktyvių narių, buvo pasidaruota ir daug kas nutarta. Narių supažindinimui su įstatais, pirmininkė pakvietė St. Semėnienę juos perskaityti. Džiaugsmingai sutikta žinia, kad gautas sutikimas iš muz. Antano Smetonos, Jr. Jo piano rečitalis ruošiamas spalio 12 d. (šešt.) Jaunimo centre ir tai bus neeilinis rečitalis Chicago visuomenei. Šis gabus jaunas talentas sparčiai žingsniais veržiasi į pirmaujančių pianistų eiles. Šiuo metu jis pagarsėjo Europos spaudoje. Ateinančios Motinos Dienos proga M. Pėteraitienė skaitė savo kūrybą. Pa-

Kodėl žmonos panašios į savo vyrus?

Vienoje įdomioje mediciniškoje paskaitoje klausytoja užklausė, kokios yra priežastys, kad labai dažnai žmonos ir jų vyrai yra labai panašūs, lyg to paties kraujo — brolis ir sesuo. Gydytojas atsakė, kad yra net keletas priežasčių.

Pirmoji jų yra dažna tendencija pasirinkti į save panašų asmenį. Daugiau kaip 150 studijų ligi šiol įrodė, jog dauguma mūsų išsirenka gyvenimo draugus, kurie pagrįdė yra visai tokie pat, kaip ir "besirenka ir net jų išvaizda yra visai panaši. Blondinai labiau linkę vesti blondnes, aukšto ūgio nusižiūri aukštas merginas, panašius veda panašią. Vėliau gi, kai du sugyvena ir ilgai gyvena kartu, jie vis labiau atsispindi vienas kito veide išraiškose ir net asmeniškose įpročiuose. Rezultatas — jie atrodo vis labiau ir labiau panašūs, baigė savo paskaitą medicinos daktaras.

Tipiškas gydytojos "rojus" Sov. Rusijoje

Sovietų Sąjungoje daugiau kaip 75 procentai gydytojų yra moterys. Tipiškiausia jų yra Anna Gerasimovna Niesterova, storulė 56 m. namų šeimininkė, praktikuojanti mediciną 30 metų.

Eidama pareigas šešias dienas savaitėje Maskvos Poliklinikoje Nr. 71, dr. Niesterova gauna mėnesinę algą apie \$220 — tai maksimumas sovietų gydytojų. O tai nėra kiek nedaugiau, kiek gauna rusų veteranas fabriko darbininkas.

Dr. Anna paruošia savo vyrui pusryčius kiekvieną rytą, kiek pasigimnastikuoja, kad sukontroliuotų savo svorį (sykį ji buvo olimpiadoje bėgikė) ir kiekvieną dieną autobusų vyksta į darbą — apie 25 minutes ligi miesto centro. Ji neturi automobilio. Sykį į mėnesį dr. Niesterova turi dirbti sekmadienį. Ji taipgi lanko liginus namuose kartais vyksta motociklu, bet dažniausiai šoferio vairuojamoje mašinoje, kuri priklauso klinikai. Toks tai yra medicinos daktarės "rojus" Sovietų Sąjungoje, kaip praneša amerikiečių "The Daily News".

sivaišinta pačios pirm. M. Krauchunienės paruoštais valgiais.

K. L.

★ Gintaro baliaus 1968 m. debutantės, kurias kasmet, sekančią tradiciją, pristato visuomenei Chicago Lietuvos moterų klubas, šiomet yra aštuonios. Be 6, nufotografuotų ir dedamų nuotraukų šiame skyriuje, dar prisidėjo 2: Laima Nainytė (Bronės) ir inž. Broniaus Nainių duktė) ir Joan Kincinas (ponų J. Kincinų duktė). Gintaro baliaus dalyvaujančių pereinamųjų metų debutantės: Eileen Gribauskaitė, Viktorija Hofer, Viktorija Kašubaitė, Longina Kutchins, Paulette Petrošūtė (Petroshus), Marija Prunskytė, Ellen Razminaitė, Barbara Šarkaitė (Sharko), Jacqueline Šulmis tras - šulmistratė, Eve Šobutytė - Šobut. Tarpusavio susipažinimo su motinomis ir klubo valdybos narėmis arbatėlė įvyko ponų (Jono) Kudirkų namuose, 3214 W. Marquette Rd. Debutančių baliaus pirm. Kristina Austin supažindino debutantes su valdybos narėmis, taipgi pa informavo apie baliaus tvarką. Dalyvavusios 1967 m. debutantės Marija Prunskytė, Paulette Petroshus ir Diane Kurika pademonstravo reveransą. Antroji arbatėlė įvyko balandžio 28 d. vicepirm. Silvijos Petrošienės (Petroshus) Glen Ellyn (23 W. 350 Butterfield Rd) elegantiškoje rezidencijoje nuostabiai gražioje aplinkoje. Klubas pirm. Genė Krajiček su valdybos narėmis išdalino debutantėms pakvietimus.

Prof. Elenos Tumienės viešnagė Chicagoje. Grįždama iš mokslinio suvažiavimo Indianoje, dr. E. Tumienė, pedagogė, rašytoja, trumpai sustojo Chicagoje. Apsilankė sol. E. Blandytės rečitaly. Čia ji nufotografuota dantisčių kartūno baliuje su savo buvusiom mokslu draugėmis. Tą patį vakarą išskrido namo į Los Angeles, Calif. Iš k. į d.: Katriutė Giniotienė (iš Waukegan), dr. Elena Tumienė, Julija Smilgienė (viena baliaus rengėjų — dantisčių gydytoja) ir St. Semėnienė.

J. Kažemeko nuotr.

Grupė veikiųjų Medelino lietuvių moterų. Iš kairės: Laima Ralytė de Narancho, M. Kupstienė, dr. P. Totoraitienė, K. Didžiulienė ir St. Mardosienė.

Populiarioji St. Petersburgo veikėja

SOFIJA GEDVILIENĖ

Viena populiariausių St. Petersburgo ir jos apylinkių moterų yra Domicelė Staupienė, visiems namuose buvo succementuotas žįstama Micės vardu. Ji atvažiavo į Ameriką 1925 metais. Yra išauginusi 2 dukras ir sūnų. Visi yra baigę aukštuosius mokslus. Šiais metais kovo 17 d. jos gimimo dienos proga St. Petersburgo Lietuvių klubo svetainėje buvo jai pagerbti suruoštas priėmimas, dalyvaujant apie pusantro šimto žmonių.

Šią pagerbimą pravedė A. Karnius, kuris eilė metų tam klubui vadovauja, parodydamas neišsemiamą energiją, tolerantiškumą, didelį pasižįstimą lietuviškam reikalui entuziazmą!

Choras, muzika A. Mateikos vadovaujamas, padainavo pyne liaudies dainų, o salė sugiedojo ilgiausių metų.

Iškilmės tuo neužsibaigė. Vakare daug pažįstamų sugrįžo į Micės namus. Iš pasakytų kalbų dar daugiau išryškėjo Micės ammuo ir jos darbai. Micės ir a.a. jos vyro Kazio namuose ir pats Lietuvių klubas turėjo savo užuomazgą. Micė, turėdama tikrą biznio moters savumą, savo laiką puikiai išnaudojo momentą, kada lietuviai dar nebuvo čia susiorganizavę, o susiorganizavimo pradžia ir buvo gegužinės-piknikai Micės sode. Jie turėjo pasise-

Vedybinės laimės paslaptis

Kai šeimoje atsiranda vienas protingas, du lieka labai laimingi per visą savo vedybinį gyvenimą.

— Anonimas

Madų parodoje New Yorke modeliuoja Nijolė Manelienė iš Chicago ir Audronė Butvydaitė iš New Yorko. Paroda įvyko Le Cordon Bleu salėje. R. Kisieliaus nuotr.